Štev. 32 (646) L. XIII.
NOVO MESTO, četrtek,
9. avgusta 1962

DOLENJSKI LIST

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA OKRAJA NOVO MESTO

Član izvršnega sveta LS LRS tov. Beno Zupančič (levo spredaj) in akademik Krsto Hegedušić (desno za mizo) v razgovoru z novinarji in umetniki v parku kostanjeviške šole

Kultura v komuni

Pred nedavnim je predsednik sveta za kulturo in prosveto LRS književnik BENO ZUPANČIČ imel intervju s sodelavcem zagrebškega časopisa VJESNIK tov. H. Kreutzom, s katerim je razpravljal o nekaterih izkušnjah, vprašanjih in nalogah kulturnega življenja v Sloveniji. Resnica je, da je pri nas opaziti zadnja leta širok razmah in razvoj zlasti nekaterih disciplin na področju kulture. V ostalih republikah FLRJ je naletelo na občudovanje dejstvo, da dobivajo celo nekatera manjša središča v Sloveniji samostojne umetniške zbirke. Ta razveseljivi pojav je predsednik Zupančič razložil takole:

»Zanimivo je, da ima galerija v Slovenjem Gradcu na otvoritvah razstav več obiskovalcev kot Ljubljana. Kako razložiti obstoj teh galerij? Po eni strani, ker so se v teh malih mestih našli ljudje, ki ljubijo likovno umetnost, po drugi strani pa tu obstajajo tudi interesi komun. Zanimivo je, odkod zanimanje komun za tako kulturno dejavnost. V vseh manjših krajih obstaja problem strokovnjakov. Ugotovljeno je, da je eden od glavnih vzrokov njihove česte fluktuacije tudi v pomanjkljivostih kulturnega življenja in razvedrila. Tako prihaja do tega, da komune podpirajo razvoj kulturnega življenja in da ga tudi materialno stimulirajo, ker se je pokazalo, da tudi to postaja neobhodna investicija. In komune, če imajo interes, lahko razvijejo z zelo majhnimi sredstvi široko kulturno dejavnost. Dostikrat je to celo bolj vprašanje miselnosti kot sredstev. Primer je danes že znana akcija »Forma viva«, ki je tudi letos zbrala v Portorožu in Kostanjevici kiparje iz raznih dežel sveta. Predvsem je to zasluga komun. Interes za to akcijo je bil v samih komunah tako velik, da smo dali sredstva iz republiškega fonda, čeprav smo v začetku na to gledali malo skeptično. V življenju kulturnega življenja komun odigravajo veliko vlogo tudi razna gostopanja. Naša gledališča mnogo gostujejo.«

Svet za kulturo okrajnega ljudskega odbora Novo mesto, ki je že pred leti ubral to pot ter omogočil številna gostovanja slovenskih poklicnih gledališč in umetniških ansamblov od Opere in Drame SNG preko SNG iz Trsta, SLG iz Celja pa do Slovenskega okteta, Maroltove folklorne skupine in koncertov, ki jih je omogočila Koncertna direkcija iz Ljubljane, je z izjavo člana izvršnega sveta LRS tovariša Zupančiča sodelavcu največjega lista Hrvatske dobil lepo priznanje za svoje delo. Posebno razveseljivo je tudi to, da veljajo besede priznanja tudi vsem naporom, ki so jih naši sveti za kulturo pri OLO in občinah vložili v akcijo za gradnjo galerije v Kostanjevici in Novem mestu ter naporom, ki so bili vloženi za uresničenje mednarodnega srečanja kiparjev.

NOVI PREDPISI IN ODLOKI ZIS NA PODROČJU KMETIJSTVA

Stalnejše in dolgoročnejše cene kmetijskih pridelkov

Zvezni izvršni svet je pred dnevi sprejel vrsto predpisov in odlokov, s katerimi določa zajamčene oziroma minimalne zaščitne cene in premije za nekatere najvažnejše kmetijske pridelke. Ta ukrep je v duhu sklepov IV. plenuma CK ZKJ, ki nam nalagajo važne naloge za povečanje kmetijske proizvodnje, za znižanje proizvodnih stroškov na podlagi modernizacije kmetijstva in za hitrejšo rast socialističnih odnosov na vasi. Novi predpisi imajo seve trajnejši značaj in veljajo za leta 1962, 1963 in 1964. To je spet v skladu z načeli, da morajo biti cene kmetijskih pridelkov stabilnejše in dolgoročnejše. Zdaj je jasno — in to je treba posebej podčrtati — da se cene kmetijskih pridelkov v prihodnje ne bodo kar naprej spreminjale. S tem pa je, upamo, odklenkalo tistim kmetovalcem, ki so vedno špekulirali na višje cene, pa tistim posameznikom, ki so lovili koristi zaradi slabe organizacije odkupa, neodgovornega navijanja cen itd. Zdaj bodo prišli na račun tisti, ki so delali račune le na podlagi sadov svojega dela.

Naj preidemo na novosti, ki jih prinašajo novi predpisi in odloki o premijah in zajamčenih oziroma minimalnih zaščitnih cenah za najvažnejše kmetijske pridelke: pšenico, rž, sončnice, sojo, bombaž, mleko in pitano živino določenih vrst in kategorij. Cene teh pridelkov so se zvišale za 34,5 odstotka v primeri z njihovo ravnijo v letu 1960, oziroma za 4 do 5 odstotkov v primerjavi z že oblikovanimi cenami na trgu. To bo omogočilo povečanje skladov kmetijskih organizacij od 0,5 odstotka na 5 odstotkov in oblikovanje osebnih dohodkov, ki bodo skladni z osebnimi dohodki v drugih gospodarskih panogah.

Ne da bi podrobno opisovali spremembe, naj navedemo le, kakšne bodo odslej zajamčene cene s premijo vred, in to le za tiste pridelke, ki prihajajo v poštev na našem območju: pšenica 48 dinarjev, rž 48 dinarjev, koruza 36 dinarjev, mleko 55 dinarjev, junci in telice do 36 mesecev, plemenske pasme I. a razred 325 dinarjev — (I. razred 315 dinarjev), junci in telice do 36 mesecev, križanci (buše s plemenskimi pasmami) I. razred 245 dinarjev (II. razred 225 dinarjev), junci in telice do 36 mesecev, buše I. razred 170 dinarjev (II. razred 160 dinarjev), prašiči (bekoni) I. razred 325 dinarjev, II. razred 315 dinarjev, prima mesnati prašiči od 295 do 325 dinarjev, mesnati prašiči od 285 do 295 dinarjev, mastni prašiči od 225 do 240 dinarjev, polmastni prašiči od 235 do 250 dinarjev.

● Na slabšem bodo tisti, ki se nočejo vključiti v kooperacijo

Premije so predvidene za dobavljene pridelke iz lastne proizvodnje in iz kooperacije, izvzemši pri pšenici in rži, za katere je predvideno odobravanje premij kmetijskim zadrugam tudi za količine, ki jih odkupijo od zasebnih pridelovalcev in prodajo pooblaščenim odkupnim podjetjem. Zadruge bodo prek kooperacije z zasebnimi pridelovalci sklepale pogodbe o pridelovanju po cenah, ki bodo spodbudne za zasebne kmetovalce, da se bodo vključili v kooperacijo in večali proizvodnjo. Izven kooperacije bodo odkupovale pridelke po nižjih cenah. Na ta način bodo stimulirani tisti

(Nadaljevanje na 3. str.)

Nov obrat »LISCE« v Krmelju

Konfekcija »Lisca« iz Sevnice je odprla 1. avgusta svoj obrat v Krmelju. S tem je omogočila zaposlitev 32 ženam, ki so bile prej zaposlene v rudniku. Vse so poprej pridobile ustrezno kvalifikacijo. Trenutno delajo v eni izmeni, že oktobra pa bodo delale v dveh izmenah. Število zaposlenih se bo takrat povečalo za sto odstotkov. ObLO Sevnica je s pomočjo kolektiva konfekcije »Lisca« vzorno rešil problem zaposlitve ženske delovne sile v Krmelju.

Izvoz kvarcita in kremenčevega peska

Podjetje »Kremen«, ki je že lansko leto izvažalo kvarcit iz Mirne v Avstrijo in Zahodno Nemčijo, je tudi letos sklenilo pogodbo s svetovno znanim podjetjem DIDIER iz Wiesbadna za dobavo 3 tisoč ton kvarcita.

Obrat v Mirni, kjer so odkrite večje zaloge kvarcita, bo tako do konca leta delal s polno zmogljivostjo svoje separacije, da izpolni obveznosti do domačih in tujih kupcev.

Poleg kvarcita je »Kremenu« uspelo spraviti na zunanje tržišče kremenčev pesek. Tovarna laboratorijskega stekla v Keflachu v Avstriji je pred kratkim naročila 3 tisoč ton flotiranega kremenčevega peska. Industrijski poskus na osnovi dobavljenih 200 ton kremenčevega peska tej tovarni je pokazal zelo dobro kvaliteto in uporabnost peska. Kljub velikim zahtevam glede vsebnosti železovih in titanovih oksidov je Kremen izpolnil vse pogoje in na osnovi tega prejel naročilo za dobavo 3 tisoč ton.

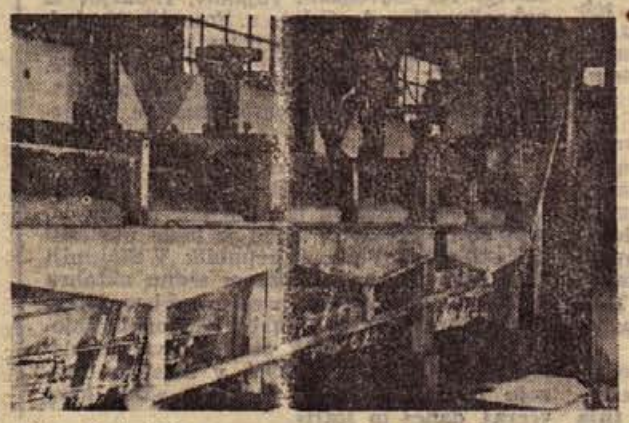

Nove flotacijske naprave v obratu Ravno omogočajo zdaj izvoz najkvalitetnejšega kremenčevega peska, ki ga tovarne uporabljajo tudi za proizvodnjo finega stekla in keramike

Na obratu Ravno so letos postavili flotacijske naprave, kjer pridobivajo najboljši kremenčev pesek, uporaben za proizvodnjo stekla in keramike. S temi napravami jim je uspelo odstraniti iz peska razne škodljive minerale: železove in titanove okside ter druge škodljive primesi. Ker so tako dobili zelo dobro kvaliteto peska, so kmalu zainteresirali domače steklarne v Rogaški Slatini, Hrastniku, Rogâteu, Puli, Samoboru in Paračinu. Poleg dobrih uspehov v domačih podjetjih je tudi prvi poizkus uporabe flotiranega peska v tuji tovarni potrdil vrednost flotiranja, kar podjetju odpira še večje možnosti za povečanje proizvodnje in izvoza.

VREME

OD 9. DO 19. AVGUSTA

Okrog 12. avgusta padavine z ohladitvijo, v ostalem lepo vreme. dr. V. M.

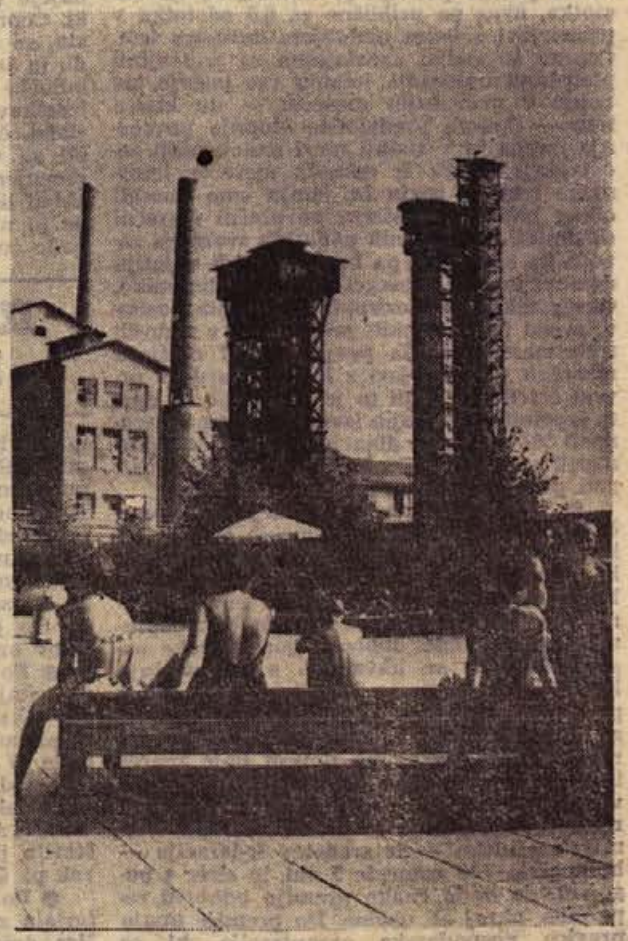

VIDEMSKO-KRŠKA RAZGLEDNICA: vitek betonski kislinski stolp tovarne celuloze in papirja bo skorajda gotov, pod njim — na velikem kopalnem bazenu — pa je živahno od jutra do večera

VIDEM-KRŠKO: vsako leto obnoviti vsaj 150 hektarov gozdnih površin!

Gozdovi so za gospodarstvo važen činitelj. Na področju občine Videm-Krško je 13 tisoč 600 hektarov gozdov v zasebni lasti in 2450 hektarov v lasti splošnega ljudskega premoženja. V občini zavzemajo gozdovi kar 32,6 odstotka površine. Največji del gozdov je zasebna last in kljub dobro urejeni gozdarski službi gozdovi niso tako vzdrževani, kakor bi morali biti. Glavni razlog za tako stanje je iskati v razdrobljenosti gozdnih površin med gozdnimi posestniki in posameznimi gospodarstvi. Že samo navedeno dejstvo o stanju gozdov terja, da se tudi v gozdarstvu lotimo načrtne obnove degradiranih gozdov.

Gozdarska služba je že pripravila petletni načrt razvoja gozdarstva. Ker je v naših gozdovih kar 85 odstotkov listavcev, iglavcev pa samo 15 odstotkov, predvideva načrt, naj bi se letno na področju občine obnovilo 150 hektarov gozdnih površin. Obnovljene gozdove naj bi pogozdili predvsem z iglavci, ker bi s tem narasla vrednost gozdov. Hkrati bodo izvajali potrebna negovalna dela, kakor so obžetve kultur, čiščenje itd.

Omeniti moramo, da se bodo v zvezi z ustanavljanjem in obnavljanjem gozdnih površin izvajala tudi ostala dela: nove gradnje in rekonstrukcije gozdnih komunikacij in podobno. Pri uresničitvi tega velikega, gospodarsko zelo koristnega načrta bodo morale gozdnogospodarske organizacije igrati veliko vlogo. Pri podružbljanju gozdne proizvodnje bodo posredno sodelovali gozdni posestniki. Toda zaradi zanemarjenosti gozdov bo postalo delo, ki ga predvideva program, precej odgovorno in bo zahtevalo veliko doslednost. Gozdni posestniki sami tej nalogi prav gotovo ne bodo kos. Zato je sodelovanje gozdnogospodarskih organizacij z gozdnimi posestniki več kakor nujno. Gozdnogospodarske organizacije bodo pri sečnji pomagale s strokovno delovno silo, zasebni gozdni posestniki pa z razpoložljivo delovno silo in prevozi. Za to delo bodo tudi dobro plačani. Zasebni gozdni lastnik, ki pri tem iz kakršnih koli razlogov ne bi sodeloval, bo dobil plačan les na panju. Zaračunana pa bo razlika proizvodnih stroškov, t. j. posek, spravilo lesa in gozdna taksa.

Upoštevati moramo, da je velik del gozdov v slabem stanju. Zato je potrebno nekatera drevesa posekati in na teh površinah zasaditi hitro rastoče drevesne vrste. Večji del slabih gozdov pa je v bližini naselij. Z vsakoletnim steljarjenjem na teh gozdnih površinah ljudje povzročajo gozdovom veliko škodo. Zato bo morala gozdarska služba pri občinskem ljudskem odboru v takih primerih izdati odločbo o prepovedi steljarjenja na posameznih parcelah.

Dolžnost zasebnih gozdnih posestnikov, pa tudi gozdnogospodarskih organizacij je, da gozdove negujejo in jim omogočajo zdravo rast.

D. K.

■ **Javne elektrarne so dale** aprila za 3 odstotke več energije, kakor je bilo predvideno. Vodne elektrarne so delale z vso zmogljivostjo medtem ko so kalorične elektrarne v tem času marj delale in so prihranile velike zaloge premoga.

ZUNANJEPOLITIČNI TEDENSKI PREGLED

Korak naprej

V Alžiriji se je položaj pomiril. Ben Bela je prišel v mesto Alžir. Med voditelji FLN je bil sklenjen sporazum. Ben Bela je predsednik političnega biroja, ki je dejansko postala nova začasna vlada. Volitve v ustavodajno skupščino so v sporazumu z začasno izvršno oblastjo v Rocher Noiru zdaj že tretjič premaknili in določili datum — 2. september.

Sporazum. To pa pomeni pomiritev v Alžiriji. To so glavni naslovi vesti iz Alžirije v zadnjem tednu. Kako trden je ta sporazum, bomo videli, toda trenutno je pomembno tole: Alžirija je po sedemletni vojni gospodrasko na tleh. Številne javne službe ne funkcionirajo, ker so se Evropejci ponekod množično izselili. Ker številne tovarne ne delajo, menijo, da je v Alžiriji zdaj dva milijona brezposelnih. K temu številu je treba prišteti še kak milijon alžirskih beguncev, ki so se vrnili po dolgem izgnanstvu v domovino in jo v prvih dneh našli razdvojeno in opustošeno. Potem je treba računati na stotisoče »razseljenih« Alžircev, predvsem starcev, žensk in otrok, ki jih je francoska armada naselila po taboriščih, da bi odvzela oporo alžirski narodnoosvobodilni vojski. Vsi ti ljudje so podhranjeni, slabo oblečeni in večinoma brez strehe nad glavo. Dalje, v Alžiriji bi trenutno za veliko silo potrebovali petdeset tisoč učiteljev in profesorjev, imajo pa jih komaj pet tisoč. Podobno je z zdravstveno službo. Manjka zdravnikov, strežnega osebja, zdravil. Alžirske banke so popolnoma brez denarja. In tako dalje. Lahko bi še naštevali. Toda to naj zadostuje za ilustracijo, takšne naloge čakajo alžirsko politično vodstvo, ljudstvo in armado.

Pred tako ogromnimi nalogami je res že bil skrajni čas, da je prišlo do sporazuma med alžirskimi voditelji. Priznati je treba, da so že dosedanje svaje v vrhovih FLN veljale Alžirijo nekaj političnega in moralnega kapitala, ki si ga je alžirsko ljudstvo priborilo v dolgih letih boja za neodvisnost. Upati je le, da je doseženi sporazum iskren, resničen in trden.

x x x

Nedavna dva odstopa v Zahodni Evropi sta ponovno osvetlila odnose, ki vladajo v Atlantskem paktu, posebno v odnosih med Parizom in Washingtonom. Gre za odstop dosedanjega poveljnika NATO sil generala Norstada in odstop dosedanjega veleposlanika ZDA v Parizu Gavina, ki je bil med vojno padalski general.

V Parizu so obžalovali ta dva »odstopa«, še bolj pa v Bonnu, kjer celo trdijo, da pomeni Norstadov odhod koncesijo Sovjetski zvezi. Kaj tiči za tema dvema odstopoma?

Znano je, da skuša Francija že dlje časa postati atomska velesila, ki bi bila enakopraven član tako imenovanega atomskega kluba. ZDA ta želja ni všeč. Zanimivo je namreč, da si niti ZDA niti ZSSR ne želijo povečevati tega kluba. Ne ena ne druga velesila ne želita, da bi začele še druge države samostojno izdelovati atomsko bombo. Toda francoski primer je najzgovornejši.

Washington noče nič slišati o samostojni jedrski sili v okviru NATO. Vse kaže, da sta se Gavin in Norstad nekoliko približala koncepcijam de Gaulla, kar je pravzaprav razumljivo posebno za Norstada, ki je hotel ustvariti močno udarno silo, naperjeno proti Sovjetski zvezi. Ta sila pa naj bi bila oborožena z jedrskimi bombami.

V Bruslju se je tudi zadnji, štirinajst ur trajajoči, sestanek sveta ministrov Skupnega trga končal z neuspehom. Šestorica in Velika Britanija se nista mogli sporazumeti glede zaščite commonwealtskih držav pri izvozu njihovih kmetijskih proizvodov na trge Šestorice. Najbolj nepopustljivi so bili Francozi, kar je v skladu z njihovo dosedanjo linijo.

Vse torej kaže, da čaka Britanijo še trnova pot do pristopa, in da ta ne bo hiter ne dosleden.

Ogromni izdatki za potovanja

Iz Statističnega letopisa FLRJ za leto 1961 je razvidno, da je bilo v letu 1960 izplačano v vsej državi za potne in selitvene stroške 57,5 milijarde dinarjev. Od tega zneska gre večina izdatkov na potne stroške in v manjši meri na selitvene stroške. To je ogromna in za naše pojme skoraj neverjetna številka, vendar se nam slika razbistri, če analiziramo številnost konferenc, sestankov, zborovanj, sej, pomenkov, osebnih stikov itd

Smotrno bi bilo, da tudi mi sami, da naši organi samoupravljanja in družbenega upravljanja redno v določenih obdobjih podrobno obravnavajo in analizirajo izvršena potovanja in izplačane stroške. Čestokrat se namreč dogaja, da mnogi potujejo na razne seje, kjer samo poslušajo, ko pa se vrnejo domov, sploh nič in nikomur ne poročajo, kaj so slišali. Dogaja se tudi, da ta ali drugi prav rad potuje vsled svoje osebne koristi.

Organi samoupravljanja in družbenega upravljanja ter odgovorni vodilni delavci se bodo morali dosledneje posluževati ekonomske računice: ali naj se potuje za vsako ceno ali pa bi se morda marsikaj uredilo z redno pošto, brzojavom ali s telefonom.

Naše ladjedelnice — bogat vir deviznih dinarjev

Letos bodo ladjedelnice v naši državi izdelale skupno 45 plovnih objektov. Od teh je 30 ladij pogojenih z inozemskimi naročniki, 15 pa jih bo dobavljenih domačim podjetjem. Celotna tonaža letos zgrajenih ladij bo znašala 235.000 brutoregistrskih ton. Brutoregistrska tonaža predstavlja prostornino trgovske ladje in ena registrska tona znaša 2,8 kubičnih metrov. Vrednost samo onih ladij, namenjenih za inozemstvo, znaša 19 milijard deviznih dinarjev.

Nov direktor TSŠ

Na zadnji seji občinskega ljudskega odbora Videm-Krško je bil na lastno željo razrešen dolžnosti direktorja Tehniške srednje šole v Vidmu-Krškem **inž. Leo Leonardis.** Za novega direktorja je bil imenovan dosedanji pomočnik direktorja **prof. Ciril Murnik.**

Kratke z raznih strani

■ **Predstavnik indijskega zunanjega ministrstva je izjavil, da ne bo nobenih pogajanj z LR Kitajsko o obmejnih vprašanjih, dokler se kitajske čete ne bodo umaknile z ozemlja, ki so ga zasedle.**

■ **Zahodnonemški obrambni minister Strauss je ponovno pozval ZDA, naj revidirajo svojo politiko do atomske oborožitve evropskih zaveznikov. Poudaril je, da se Bonn in Washington ne strinjata glede te politike, saj Zvezna republika Nemčija meni – po Straussovih besedah –, da bi moralo biti atomsko orožje sredstvo političnega pritiska.**

■ **Na 34. zasedanju ekonomskega in socialnega sveta OZN o Ženevi so sprejeli sklep o sklicanju svetovne konference Organizacije združenih narodov o trgovini in razvoju, za katerega so se predvsem zavzemale manj razvite države.**

■ **V Gani so poskusili umoriti predsednika Nkrumaha. Pri atentatu sta bila dva mrtva in več ranjenih. V Akri so bile velike manifestacije prijateljstva in vdanosti ganskemu predsedniku Nkrumahu, ki pri atentatu ni bil poškodovan.**

■ **Belgijsko zunanje ministrstvo je sporočilo, da so začeli evakuirati belgijske vojaške sile iz Ruande, ki je bila doslej pod belgijskim nadzorstvom. Ruanda in Burundi, dve mladi neovisni državi, sta postali 205. in 206. članici OZN.**

■ **Avstrijski zunanji minister Kreisky se je v Benetkah sestal z italijanskim zunanjim ministrom Piccioniem. Ta razgovor je bil posvečen južnotirolskemu vprašanju.**

TEDENSKI NOTRANJEPOLITIČNI PREGLED

IZPOLNITI LETOŠNJE IZVOZNE NALOGE

V razgovoru z urednikom »Borbe« je državni sekretar za zunanjo trgovino Sergej Kraigher izjavil, da obstajajo vsi pogoji za izpolnitev letošnjih izvoznih nalog. Naš izvoz v prvem polletju je narasel za 3,5 odstotka, uvoz pa približno za 6,5 odstotka v primerjavi z istim obdobjem lanskega leta. Čeprav še vedno zaostajamo za letošnjimi planskimi nalogami, imamo vse pogoje, da bomo v prihodnjih mesecih — do konca leta — dosegli predvideno stopnjo povečanja izvoza in v znatni meri nadoknadili zaostajanje izvoza iz minulih mesecev letošnjega leta. V maju in juniju smo dosegli obseg izvoza, ki ustreza povprečni mesečni dinamiki. Po začasnih podatkih zveznega zavoda za statistiko pa bo izvoz tudi v juliju dosegel in celo presegel potrebno dinamiko. Obseg zaključkov oziroma sklenjenih poslov v izvozu industrijskih proizvodov v zadnjih treh mesecih znaša povprečno 17 milijard mesečno v primerjavi z 11,4 milijarde v prvem četrtletju. Tudi to je znamenje, ki obeta izpolnitev letošnjih izvoznih nalog v vrednosti 201 milijarde dinarjev, seveda če bomo napeli vse sile in če bomo še naprej presegali povprečno mesečno dinamiko.

● V današnji številki posebej objavljamo članek o ugodnejših ekonomskih pogojih za kmetijske organizacije in tiste kmetovavce, ki sodelujejo s socialističnim sektorjem. K članku naj še dodamo, da so znatne spremembe tudi pri regresu za kmetijsko opremo. Regres bodo dobivale gospodarske organizacije, ki se ukvarjajo s proizvodnjo kmetijske opreme, s pogojem neposredne prodaje kmetijskim organizacijam. Regresi za umetna gnojila ostanejo na isti ugodni ravni, s tem da se po novem daje regres tudi za nova umetna gnojila domače proizvodnje. Z novimi predpisi so odpravljeni regresi za sredstva za zaščito rastlin. Premija za mleko — iz sredstev federacije — bo znašala 7,50 namesto 5 din, in sicer s pogojem, da bodo enako premijo odobrili republika, okraj ali občina. Do premije imajo pravico gospodarske organizacije, ki se ukvarjajo z odkupom in prometom kravjega mleka.

● Pred kratkim je izšla odredba o določanju posebnih pogojev, v katerih se lahko dajejo v promet določeni industrijski izdelki. Čeprav ta odredba velja šele od 1. avgusta, so tržni inšpektorji v Zagrebu, Beogradu in še nekaterih drugih mestih izdali prve odločbe o prepovedi prodaje industrijskih izdelkov brez garancijskega lista. Ne bi bilo slabo, če bi tudi v Novem mestu ugotovili, ali so vsi proizvodi, na katere se nanaša omenjena odredba, opremljeni z garancijskimi listi. — Odredba določa, da proizvodne in uvozne organizacije od 1. avgusta ne bodo smele pošiljati na trg električnih aparatov, hladilnikov in drugih hladilnih naprav, električnih in elektroakustičnih aparatov, motorjev in motornih vozil, kmetijskega orodja in strojev ter drugih tehničnih proizvodov brez garancijskega lista in tehničnih navodil. Prav tako ne smejo na trg omenjeni proizvodi, če proizvodne in uvozne organizacije niso prej zagotovile servisov za popravilo oziroma vzdrževanje aparatov oziroma rezervnih delov.

● Po najnovejših podatkih ima Slovenija nekaj nad 1,613.000 prebivalcev ali za 3,1 odstotka več kakor pred petimi leti. Naravni prirastek prebivalstva Slovenije še vedno pada. V povojnem obdobju je znašal letno tudi nad 18.000, lani pa samo 14.806. Naravni prirastek pada, čeprav pada tudi število umrlih in umrljivost novorojenčkov. Tudi število porok nekoliko pada, število razporok pa še vedno narašča.

● Po odloku zveznega državnega sekretariata za finance lahko Narodna banka našim državljanom enkrat letno proda tuja plačilna sredstva do zneska 15.000 din. Do zneska 10.000 din lahko naši državljani kupijo devize za pošiljanje pomoči sorodnikom v tujino.

● V Jugoslaviji je posejanih s koruzo kakih 2,440.000 hektarov. Kljub začetnim slabim pogojem — neugodno vreme spomladi — se koruza dobro razvija in bo pridelek kar velik. Pridelek bi bil rekorden, če vreme spomladi ne bi bilo tako muhasto.

● Od 24. avgusta do 1. septembra bo na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani VIII. mednarodni sejem vina, žganih pijač in sadnih sokov. Na njem bo razstavljenih okrog 950 vzorcev, torej več kot na dosedanjih sejmih.

● V nedeljo so na planini Voger nad Bohinjskim jezerom odkrili spomenik padlim borcem železničarjem. V Bohinju je bil tudi tradicionalni zlet planincev-železničarjev Jugoslavije. — Ob občinskem prazniku Tržiča je bila komemoracija pri spomeniku žrtvam nasilja v nekdanjem nacističnem taborišču Podljubelj, ki je spadalo k zloglasnemu taborišču Mauthausen.

● V sredo je prispelo na obisk v Jugoslavijo 121 slovenskih rojakov, rudarjev iz pokrajine Pas de Calais v Franciji. Naslednje dni so prispele v Jugoslavijo še skupine rojakov iz Holandije, Nemčije in Francije. Vsako skupino so prisrčno sprejeli predstavniki Slovenske izseljenske matice in sorodniki.

● Ob 20-letnici Zveze pionirjev Jugoslavije bodo priredili pionirji tega mesta 14. septembra proslavo, ki se je bodo udeležili delegati-pionirji iz vseh republik. V Sloveniji bo glavna proslava v prvem tednu oktobra v Bloudkovem parku pred muzejem NOV. V tem parku bodo odkrili »Spomenik pionirju«. V muzeju NOV bo razstava o sodelovanju pionirjev v NOV, v šolskem muzeju pa bodo odprli razstavo »Moj kraj včeraj, danes in jutri«.

Največji sejem v zadnjih treh letih

6. avgusta je bil v Novem mestu sejem kakor običajno, vendar je bil tokrat izjemno živahen. Živinorejci so pripeljali 760 prašičev in 363 glav goveje živine. Prodanih je bilo 505 pujskov in 146 govedi. Ker kupcev izven dolenjskega območja, ki bi dražili cene, ni bilo, so prodajali prašče od 5000 do 8000 din, tako kot zadnjič. Goveja živina pa je imela takole ceno: krave 55.000 do 95.000 din, junci in telice 60.000 do 105.000 din, voli 105.000 do 130.000 din. KGPK Novo mesto je za zakol odkupil 22 glav.

V črnomaljski in metliški občini pred jesensko setvijo

V Črnomlju so se nedavno tega zbrali strokovnjaki, predstavniki političnih organizacij ter občinskih ljudskih odborov in kmetijskih zadrug občine Crnomelj in Metlika in temeljito razpravljali o kmetijstvu v Beli krajini. Kako pridelati čimveč za trg in kriti lastne potrebe s kmetijskimi pridelki, je bilo glavno vprašanje tega posvetovanja.

Najprej so razpravljali o tem, kako povečati pridelek pšenice. Temeljito oranje, kvalitetno sortno seme, pravilno in zadostno gnojenje ob mehanizirani obdelavi je bilo tudi letos bogato poplačano z dobrim pridelkom pšenice v pogodbeni proizvodnji, saj je bilo doseženo tudi nad 40 stotov pridelkov na hektar. Izven kooperacije pa so kmetovalci pridelali povprečno 20 stotov pšenice na hektar. Iz te razlike ni težko uvideti, ali bomo lahko nekaj svojega pridelka tudi prodali.

Kaj pa cena? Ta bo letos za pšenico znatno višja in ekonomska. Navedli so primere, da so kmetovalci pridelali 8 ali 10 stotov na hektar več na polovici njive, kjer so storili samo to, da so menjali seme. Pridelali pa bi še znatno več, če bi strojno obdelovali in gnojili.

Kako se kmetijski zadrugi pripravljata na letošnjo jesensko setev? Vsem kmetovalcem, ki bodo do konca tega meseca priglasili svoje potrebe po semenu in po umetnih gnojilih, bodo le-ta zagotovljena, kajti le na osnovi naročil bosta zadrugi lahko pravočasno dobavili semena in umetno gnojilo. Traktorjev in sejalnih strojev imajo dovolj. Po vaseh bodo imeli s kmetovalci razgovore o pogodbenem sodelovanju in o jesenski setvi. S cenami otrobov in močnih krmil glede na ceno pšenice proizvajalci niso zadovoljni. Ni bil redek primer, da so s pšenico, ki jo plačamo z dragocenimi devizami, krmili živino. K temu jih je silil gospodarski račun, ker so bile hranilne vrednosti v pšenici znatno cenejše. »Torej smo za višjo ceno pšenice ali nižjo ceno krmil!« so rekli proizvajalci.

Na posvetovanju so razpravljali o odloku o uvedbi minimalnih agrotehničnih ukrepov na območju obeh občin. Ta odlok bo določal, kakšne agrotehnične ukrepe bodo proizvajalci dolžni izvajati za dosego večjih pridelkov. Odlok bo zajemal zlasti ravninska in taka področja, kjer bodo ukrepi zares vplivali na povečanje kmetijske proizvodnje. Taki bodo posebno naslednji ukrepi:

obvezna uporaba samo očiščenega, razkuženega in priznanega semena, obvezna zamenjava semena, zatiranje plevela s kemičnimi sredstvi, strojna setev, zimsko globoko oranje, obvezna uporaba določenih količin umetnih gnojil na hektar in podobno. Odlok seveda ne bo zadeval tistih proizvajalcev, ki bodo s kmetijsko zadrugo sklenili pogodbo o proizvodnem sodelovanju.

Ni malo primerov, da je po več družinskih članov nekje zaposlenih in delajo na posestvu po službi, zato obdelajo le površno. Drugi dajejo zemljišča v najem, tretjim raste na njivah plevel.

»Tako ne bo šlo,« so rekli na posvetovanju, »zemljo tistemu, ki jo obdeluje!« Vsa taka zemljišča bodo z arondacijo odvzeta proti odškodnini ali v zameno za enakovredno zemljišče. Vsak se bo moral opredeliti, ali bo kmetijski proizvajalec ali pa bo v službi. S tako pridobljenimi zemljišči bosta kmetijski zadrugi povečali svoje kmetijske obrate.

Rešiti Belo krajino iz kmetijske zaostalosti, uvajati sodobne tehnološke postopke v kmetijski proizvodnji in ustvariti boljše življenjske pogoje kmetijskemu proizvajalcu ter povečati dohodek komunam, naj bo skrb proizvajalcev, strokovnjakov in komun. To je bila osnovna misel razprave na posvetovanju.

Priznanje MDB »Belokranjski heroji«

Štab mladinskih delovnih brigad je posebno pohvalil MDB »Belokranjski heroji«, ki gradi gorjansko cesto pri Metliki. Brigada je v dekadi zbrala 455 točk, visoko priznanje pa je dobila predvsem zaradi odlično urejenega notranjega brigadirskega življenja. Ves čas je delala s povprečnim dnevnim učinkom 94,3 odstotka.

»ZORA« za izvoz

»Zora«, lesna industrija, Črnomelj, bo letos izvozila okrog 3000 kubičnih metrov rezanega lesa. V polletju je dosegla 31,5 odstotkov izvoznega, vendar pričakujejo, da bo plan presežen. Les ji dobavljajo KGPK Novo mesto, in kmetijske zadruge v Novem mestu, Črnomlju in Metliki.

V Vidmu-Krškem podružnica komunalne banke?

Razdrobljenost bančnih sredstev na območju našega okraja je precejšnja. Kreditne naložbe vseh komunalnih bank v okraju znašajo 17,8 milijard dinarjev in odpade na eno izmed njih povprečno komaj 3,5 milijard. Povprečje na območju republike znaša 10,7 milijard. Na novomeško komunalno banko odpade 10,3 milijard dinarjev kreditnih naložb, medtem ko odpade na ostale štiri komunalne banke skupaj 7,5 milijard dinarjev. Prav tako je obseg kreditnih naložb na območju okraja zelo šibek. Učinkovita uporaba sredstev je odvisna od njihovega hitrega obračanja, prelivanja in usmerjanja na določenem območju. Razdrobljenost bančnih organizacij ter s tem tudi kreditnih sredstev pa v veliki meri zmanjšuje te možnosti. Tudi nova vloga republiške gospodarske banke bo vsekakor učinkovitejša, če bo zmanjšana mreža komunalnih bank na področju okrajev in republike. Zato bi bilo vsestransko koristno osnovati na območju našega okraja eno medobčinsko komunalno banko s sedežem v Novem mestu. To so glavne utemeljitve okrajnega ljudskega odbora o ustanovitvi komunalne banke.

Oba zbora občinskega ljudskega odbora Videm-Krško sta gornji predlog OLO obravnavala na seji 31. julija in sklenila sledeče:

Potrjujejo se sklepi sveta za gospodarstvo in komunalne zadeve in sveta za družbeni plan in finance ObLO o organizaciji komunalnih bank na področju okraja. Oba sveta sta dala namreč načelno predloge o ustanovitvi skupne medobčinske banke, toda hkrati zahtevala, naj se v videmsko-krški občini ustanovi samostojna podružnica. Podružnica naj bi zadržala celoten obseg dosedanjega poslovanja in vse ustvarjene sklade ter imela svoj upravni organ in samostojno delitev ustvarjenega dohodka. Izdelal naj bi se statut, s katerim bi zajamčili določene pravice in dolžnosti ter obikoval obseg poslovanja podružnice. Oba sveta sta smatrala, da so s tem predlogom zajamčene osnovne pravice podružnice. Sveta sta torej soglašala z ustanovitvijo ene komunalne banke, ki bi bila pravna oseba-nosilec najetih kreditov pri republiški gospodarski banki in drugih bankah. Vsa sredstva, ki se prelivajo na celotnem področju okraja, bi se uporabljala preko enega žiro računa, ki bi ga medobčinska komunalna banka imela pri narodni banki. Ta bi preko tega pokrivala obvezno rezervo, in skrbela za njeno likvidnost. Gospodarske organizacije v videmsko-krški občini so bile z dosedanjim poslovanjem komunalne banke v Vidmu-Krškem zadovoljne zaradi hitrega posredovanja pri potrebah za obratna sredstva. Ta učinkovitost je bila podana tudi z raznimi internimi dogovori v primerih, kadar banka ni imela dovolj bančnih sredstev. Zato bi bilo prav, da bi tudi v bodoče pri novi organizaciji komunalnih bank imeli možnost hitrega posega za razne gospodarske potrebe. Podružnica komunalne banke v Vidmu-Krškem naj bi torej zadržala dosedanji plasma, v okviru katerega bi preko svojega upravnega organa opravljala razne premike. Centralni upravni organ banke pa bi razpolagal z viški, ki bi bili doseženi s prelivanjem sredstev in najetjem novih kreditov.

Če bo okrajni ljudski odbor soglašal s predlogom občinskega ljudskega odbora Videm-Krško, bo za območje občine Videm-Krško ustanovljena podružnica komunalne banke.

D. K.

STALNEJŠE IN DOLGOROČNEJŠE CENE KMETIJSKIH PRIDELKOV

(Nadaljevanje s 1. str.)

kmetovalci, ki si prek kooperacije prizadevajo za sodobnejšo in predvsem večjo proizvodnjo. Na slabšem pa bodo tisti kmetje, ki stoje ob strani teh prizadevanj in se nočejo vključiti v kooperacijo. Takim kmetom zadruga seveda ne bo izplačevala premij za odkupljene pridelke, ker so te predvidene samo za dogovorjene in dobavljene pridelke. Zvišanje cen potemtakem ne bo v korist zasebnim kmetom, ki niso v proizvodnih odnosih s socialističnim sektorjem.

Pričakujejo, da bodo na podlagi omenjenih sprememb zajamčenih cen in premij veljale naslednje tržne cene, po katerih bodo kmetijske organizacije v povprečju prodajale osnovne kmetijske pridelke: pšenica 49 dinarjev, koruza 38 dinarjev, sončnice 70 dinarjev, mesnati prašiči 325 dinarjev, mastni prašiči 265 dinarjev, goveja živina I. in II. razreda 215 dinarjev, junci in telice 320 dinarjev, mleko 55 dinarjev itd. Da se razumemo: to niso odkupne cene, ampak tržne cene, po kateri bodo na primer zadruge prodajale kmetijske pridelke iz lastne proizvodnje, iz kooperacije ali iz navadnega odkupa. Te cene zagotavljajo rentabilno proizvodnjo teh pridelkov in akumulacijo na ravni povprečja vsega gospodarstva. Te cene vključujejo torej razen odkupnih cen še stroške poslovanja zadruge in akumulacijo, ki ji zagotavlja sredstva za pospeševanje kmetijske proizvodnje. Če pa gre za pridelke iz njene lastne proizvodnje, navedene tržne cene prav tako zagotavljajo rentabilnost in normalno akumulacijo.

● S povečanjem proizvodnje bomo koristili predvsem sebi

Namen, ki ga hočemo doseči, to je večjo proizvodnjo na podlagi stabilnih in dolgotrajnih cen, bomo dosegli le, če se bomo vsi zavzeli za to. To velja tembolj za naše območje, kjer je kmetijstvo še vedno eden izmed najpomembnejših rezervoarjev za povečanje narodnega dohodka. Z napori, izrabiti vse ogromne rezerve v kmetijstvu, kjer iz zemlje še daleč ne iztisnemo vsega, kar bi nam lahko dajala, ne bomo koristili samo skupnosti, ampak predvsem tudi sebi. Zato je potrebno, da vsi činitelji, ki se kjerkoli in kakorkoli ukvarjajo s kmetijstvom, čimprej store stvarne ukrepe in se pogumno lotijo izdelave programa za uresničenje ciljev, začrtanih na IV. plenumu CK ZKJ.

»Zvišanje cen kmetijskih pridelkov pomeni znatno porazdelitev nacionalnega dohodka v korist kmetijstva,« je v razgovoru z novinarji povedal član ZIS in sekretar za kmetijstvo in gozdarstvo Slavko Komar. To z drugo besedo pomeni, da se je skupnost odrekla precejšnjim sredstvom, ki bi jih sicer namenila drugam. Toda zato upravičeno pričakuje, da ta sredstva ne bodo zaman; omogočiti morajo hkrati tudi večja vlaganja teritorialnih skupnosti, zlasti komun, v investicijske sklade kmetijstva. Če želenih rezultatov ne bomo dosegli, to ne bo pomenilo samo, da so bila sredstva slabo naložena, ampak še huje — da so ogroženi zastavljeni cilji in stabilnost gospodarstva v celoti. To pa se ne bo zgodilo, če bomo vsi tam, kjer delamo, zavestno uresničevali sklepe IV. plenuma CK ZKJ.

Z novimi cenami je ustvarjena spodbuda za izpolnjevanje važnih nalog v kmetijstvu: povečanje kmetijske proizvodnje, ki bo zagotovila potrebe domače potrošnje in izvozne presežke ter s tem prispevala k stabilizaciji vsega gospodarstva. V zvezi s tem pa bo treba usmeriti napore — ne kampanjsko, ampak sistematično in intenzivno, s sodelovanjem vseh organov in organizacij, ki delajo v kmetijstvu — na izpolnitev še drugih nalog, nakazanih v sklepih IV. plenuma CK ZKJ. Te je Slavko Komar opredelil takole: modernizirati ali industrijsko organizirati proizvodnjo posamezne vrste blaga, razširiti družbeni sklad obdelovalne zemlje, odstranjevati protisocialistične pojave na vasi, zagotoviti ugodne in stabilne ekonomske pogoje poslovanja, pravilno in smotrno voditi investicijsko graditev, dosegati večje učinke vloženih sredstev, izrabiti obstoječe rezerve, izvajati davčno politiko, ki bo spodbujala proizvodnjo in socialistične odnose, zaščitila revne kmete in ostreje obdavčila tiste, ki imajo zaslužek izven kmetijstva.

Uresničevanja teh nalog se je treba lotiti čimprej in povsod.

Neizkoriščena možnost

Tudi turizmu ukazuje pot gospodarski račun. Dolga in počasi pridobitna izgradnja trdnih gostinskih poslopij je draga, zaradi česar pristojni organi tudi oklevajo pri podeljevanju in odobravanju kreditov ter proračunskih skladov.

Arhitekt in gradbenik predvidevata v svojem proračunu vsoto okrog 560.000 dinarjev za en posteljni prostor v trdni zgradbi. V tej vsoti pa seveda še ni vključena oprema.

Dolenjska, dolina gradov in naravnih lepot, je očuvala vse prednosti svoje zaupljivo romantične pokrajine. Turizem zaradi omejenih kreditov ni mogel iti v korak z industrijskim, kmetijskim in kulturnim razvojem. Zveza turističnih združenj Jugoslavije pa je dobro poučena, da vlada med mnogimi tujimi gosti veliko zanimanje za Dolenjsko, če bi le na najbolj značilnih točkah razpolagala z ustreznimi gostišči. Dolina Krke in njenih pritokov naravnost ponuja mesta, ki bi s hitro gradljivimi turističnimi montažnimi naselji predstavljala velike privlačnosti, saj bi ležišče s celotno opremo ne stalo več kot 300.000 din, če bi osvojili narodopisen montažni objekt s kapaciteto 12 ležišč ali montažni objekt s štirimi ležišči in vsemi pritiklinami. Vikend hišica se da postaviti v 24 delovnih urah, če je temelj postavljen, turistični dom v dolenjskem slogu pa bi strokovnjaki pod istimi pogoji lahko montirali v 56 delovnih urah. Turističnemu naselju je možno pripojiti tudi montažno garažo, ki je postavljiva v nekaj urah in stane samo 129 tisoč dinarjev.

Ne samo turistična društva, temveč tudi vsak posamednik bo v tem gospodarskem računu iskal svojo gradbeno korist, ki jo ponovno odpiranje gradbenih kreditov še posebej opravičuje.

Na Reki so 1. avgusta odprli razstavo proizvodov gradbene montažne industrije, ki jo je pripravilo podjetje »Solidarnost«. Podjetja »Jelovica«, »Tesar« iz Ljubljane, Drvni kombinat Zavidovići, Bašina iz Bosne, Lesno industrijsko podjetje iz Murske Sobote in zlasti »Sloga« iz Most pri Komendi, dokazujejo, kaj zmorejo nizke cene, visoka kakovost, slogovna dovršenost in tehnična iznajdljivost. Razstava hoče pritegniti dalmatinske, hrvatske in slovenske investitorje, da bi začeli z montažnim sistemom turistične gradnje, ki so se dobro obnesle že marsikje v tujini.

Vladimir Komidar

O NEKATERIH PROBLEMIH NAŠEGA TURIZMA

S tovornim ali z ekspresnim vlakom?

Pred nami leži zapisnik s posvetovanja Dolenjske turistične zveze, ki je bilo letos 20. julija v Novem mestu (na posvetovanje predstavnik Dolenjskega lista ni bil povabljen, niti nismo bili obveščeni, da je tako pomembno posvetovanje sploh bilo — zanj smo zvedeli pred dnevi čisto slučajno). Če skušamo tu posredovati nekatere misli s posvetovanja, bodo besede verjetno zelo blede, saj zapisnik nikoli ne more poustvariti delovnega vzdušja take konference ali delovnega posveta.

Najprej ugotovitev: **hvalevredno je, da se loteva Dolenjska turistična zv za priprav za povečanje inozemskega in domačega turizma za leto 1963 že zdaj! Le tako bo mogoče pravočasno ukreniti vse, kar lahko zajamči načrten dotok tujih in domačih turistov in kar naj dvigne našo deželico v pokrajino s turističnim slovesom.**

Nič novega ne povemo, če ponovimo znano resnico, da štejemo v našem okraju turizem med najmlajše gospodarske panoge. Celo med tiste, ki jim vse do nedavnega nismo pripisovali kakega posebnega pomena, kaj šele donosnosti! Pravtako že dolgo vemo — no, približno 3 ali 4 leta — da je nova avtomobilska cesta Ljubljana—Zagreb na stežaj odprla vrata turizmu za našo pokrajino in da prav zavoljo nje in zaradi urejanja drugih činiteljev turizem v okraju počasi prerašča v zares pomembno gospodarsko dejavnost. O tem smo obširneje že večkrat pisali, o tem so razpravljali v občinah in v okraju razni činitelji, zdi pa se nam vendarle, da se nekatere stvari kljub vsemu niso premaknile kaj prida naprej.

O tem danes nekaj več.

Popolnoma točna je ugotovitev z omenjenega posveta, da so v vsklajevanju turističnih nalog in v sporazumevanju med turističnimi družbenimi organizacijami ter mrežo gostinskih in turističnih objektov v drugih področjih Slovenije precej pred nami. **Pri nas delo turističnih društev še vedno zaostaja za potrebami in dejanskimi možnostmi, informacijska služba je še vedno v povojih** (čeprav imamo že črteto leto odprto avtomobilsko cesto in smo o tem spet in spet govorili in pisali!) itd. Gostinska podjetja v okraju kar nekam načrtno zanemarjajo propagando. Niso redke izjave: »Mi propagande sploh ne potrebujemo, nas gostje že dovolj poznajo!« Manjši promet kakor lani ne govori takim trditvam v prid; malo imamo tudi res stalnih gostov, ki bi redno napolnili vse naše gostinske in turistične kapacitete! Žal so turistične organizacije in dosedanja gostinska zbornica v okraju v propagandnem delu osamljene. Kdaj beremo v časnikih ali čujemo v radiu omenjena naša gostišča in njihove razpoložljive prostore? Častni izjemi sta hotel grad Otočec in novi camping v Vinici ob Kolpi. O stanju naših cest, o možnostih za kopanje v rekah in bazenih, o izletništvu in drugem turizmu so vesti iz naših krajev za javnost prave bele vrane!

Saj je pravzaprav res tudi to, da nimamo turistične tradicije, toda če iz leta v leto zaman budimo v naših organih, društvih in prebivalcih turistično zavest in smisel za organizirano, vztrajno in načrtno delo, potem je tu nekaj narobe. Napačno bi bilo trditi, da v razvoju turizma v okraju nismo dosegli zadnja leta lepega razvoja. Marsikaj se je že popravilo, veliko naredilo, a

(Nadaljevanje na 4. str.)

Poletne razglednice

Višek turistične sezone se v naših mestih še vse prepogosto pozna samo po tem, da ljudje odhajajo na dopuste. Iščeš tega, iščeš onega, pa zveš: »Na dopustu je«. To ti zadostuje, da brez godrnjanja odideš. Ob tem, ko zavidaš onemu, se tudi sam zaveš: skrajni čas je, da grem. Če ti gre po sreči, boš že čez nekaj dni odpotoval na morje ali v planine, čisto slučajno morda v kak drug kraj. Neka stara predstava je v nas: turistični kraji so ob morju ali v planinah. No, saj v glavnem drži, vendar le v pomenu, da prihajajo ljudje sem preživljat svoj letni odddih. Turistični kraji pa so naši kraji lahko prav tako upravičeno, čeprav ne pričakujemo, da bodo naša mesta preplavili tuji turisti. Razlika med »pravimi« turističnimi kraji in našimi turistčnimi kraji je le v tem, da imajo oni že tradicijo in da so se znašli — mi pa se ne znamo.

● Odpravili smo se v Črnomelj. Hoteli smo zvedeti kaj o mestu, o njegovem turizmu in njegovih prebivalcih ter — se vživeti v vlogo turista, ki pozna mesto samo po imenu.

● Gostinci so pripravljeni

● Natakar v restavraciji novega hotela »Lahinja« je

Spominček s črnomaljskih ulic

bil za razgovor o Črnomlju takoj na razpolago, kljub temu da je v mestu šele mesec dni. Mesto se mu je prikupilo s svojim mirom in nepotvorjenostjo.

— Kaj bi lahko rekli o Črnomlju in Črnomaljcih?

— Mesto je prav prijetno. Črnomaljčani pa se od prebivavcev ostalih mest tudi ne razlikujejo.

— Pa vaši gostje?

— Gostje? Zelo so solidni, — je na kratko odgovoril natakar Zvonko Tkalec. Pri tem je postrani pogledal precej glasnega in zgovornega gosta in dodal: — Ni od tod. Samo na počitnicah je pri nekom.

● Ob poznih popoldnevih in večerih se restavracija in vrt napolnita. Natakarji imajo dela dovolj, posebno pa še ob sobotah, ko je na vrtu tudi ples. Za točno število nočitev v hotelu nisva zvedela, le natakar nama je zatrjeval, da so sobe skoraj zmeraj zasedene.

● V restavraciji »Grad« sredi Črnomlja sva s kolegom novinarjem »vzela na piko« mlajšo natakarico. Komaj si je odtrgala nekaj minut za naju. Streči je morala uslužbencem, ki so prihajali na malico. Temu sva prikrojila tudi najino prvo vprašanje.

— Koliko časa ljudje pri vas malicajo?

— Okrog eno uro. Od pol desetih do pol enajstih. V bližini so vsi črnomaljski uradi.

Vendar kljub temu: ali ni dolga malica tudi izraz poletnega razpoloženja?

— Bi morda lahko povedali, kaj je največja znamenitost v Črnomlju?

— Spomenik na Gričku.

— Kateri kraj v okolici imajo Črnomaljci najraje?

— Mirno goro.

— Ali veste mogoče, kakšna je naloga vašega kulturnega doma?

— Nèznam, — je odrezala v pristnem črnomaljskem govoru.

— Kaj v Črnomlju najbolj pogrešate?

— Ne bi povedala! (Ah, saj nisva mislila osebno!)

— Kaj bi po vašem mnenju pospešilo turizem v Črnomlju?

— Kopališče ne bi škodilo.

● Tako je bil razgovor na kratko končan. Natakarji nočejo biti preveč zgovorni. Seveda, lahko se jim kaj zareče. Da sva zvedela njeno ime — Zdenka Vranešič — sva morala uporabiti vse svoje diplomatske sposobnosti. In sklenila sva, da se bova v to restavracijo še vrnila, saj nama je bila najbolj pri roki. Tako najbrž misli v Črnomlju še marsikdo. Gostov imajo vedno dovolj.

● »Če bi imeli denar...«

● Silvo, Katico in Zofko, uslužbenke črnomaljske občine, sva sredi dneva našla prav na vrtu restavracije »Grad«. Niso se mogle odločiti, kaj bi bila največja zanimivost v Črnomlju. Tako ljudje ne sprašujejo vsak dan. Lahko pa so odgovorile, kje so najbolje postrežene: prav tam, kjer smo sedeli.

— Kam Črnomaljci najraje zahajajo?

● Enega samega cilja ni. Najraje gredo h Kolpi, v Vinico, v Stari trg. Seveda, če sploh gredo, ker so slabe avtobusne zveze in je zelo »lepa« cesta. Največja želja Črnomaljcev je asfalt. Asfalt je bil zanje začetek in konec turizma. Asfalt — najbolj iskana surovina v Črnomlju.

— Ali kulturni dom izpolnjuje svoje naloge?

— Predvsem bi bila njegova naloga, da čimvečkrat povabi Dramo, ki se je rodila prav v Črnomlju, zdaj pa nas premalo obišče.

— Kaj bi pospešilo črnomaljski turizem?

— Kopališče. In seveda — asfalt.

— Najbolj popularen Črnomaljec?

— Angelca Kvas. (Enoglasno.)

● Šegavima pericama na Lahinji nisva mogla priti do konca. Otepali sta s svojim perilom in najina vprašanja odrezavo zavračali, češ »kaj vama bova midve vse to pravili.« Pa vendar sta pol v šali pol zares povedali, da mlajši Črnomaljci najraje zahajajo na Griček, starejši pa na dva deci. In to v bife, ker je tam najceneje.

● Stopila sva še k Francu Cimermanu na občinski ljudski odbor, da bi slišala mnenje gospodarstvenika. Tudi on je izbral spomenik na Gričku kot največjo črnomaljsko znamenitost in restavracijo »Grad« za najbolj obiskan lokal v Črnomlju. Ob slabih zvezah z Vinico se je odločil za najbolj priljubljen kraj v okolici — Mirna gora.

— In kulturni dom?

— Postavljen je predvsem kot zgodovinski spomenik, služi pa vsemu mogočemu: kino predstavam, proslavam, zborovanjem v občinskem merilu itd.

— Kaj v Črnomlju najbolj pogrešate?

— Denarja. To je največji problem. Pred vsem ostalim.

— Najbolj popularen meščan?

— Košir in Žunič. Oba sta za Črnomelj enako zaslužna.

● Mimogrede sva šla še v edino non-stop trgovino »Potrošnika«. Prodajalka Zofka Papež meni, da je najbolj obiskan lokal v Črnomlju — bife in tam da si tudi najbolje postrežen. Tožila je še o slabih cestnih zvezah, o tem, da kulturni dom ne upravičuje svojega imena in da Črnomelj najbolj pogreša stanovanj. Janez Lamut — slučajno je bil v trgovini — doma iz Dragatuša, v službi pa v Črnomlju, nama je rekel, da se najbolje počuti v gostilni »Lovski rog« in da je Vinica za Črnomaljce najbolj vabljiv kraj v okolici. Prireditve v kulturnem domu so preredke, premalo je zunanjih gostovanj, ni razgibanosti.

● Tako sva najino popotovanje skozi Črnomelj zaključila. Ugotovila sva, da bi bil Črnomelj prav prijetno turistično mestece, če bi imel več turistov. In še kaj, predvsem — asfalt. Vendar pa so imeli Črnomaljci še srečo, da jih nisva povpraševala, kje bi dobila belokranjske turistične spominke (gotovo bi morala ponje v Ljubljano) ali skromen turistični prospekt Črnomlja in Bele krajine. Ne bi nama bilo prav, če bi jih spravila v zadrego.

JOŽE PRESEREN
IVAN ZORAN

Črnomaljsko tromostovje v vročini

»Vzamem za deset let...«

● V campingu na Otočcu tabori trenutno nekaj skupin tujih turistov. Eden izmed njih, Holandec, uslužbenec njihove turistične agencije, je prišel pred dnevi k novomeškemu turističnemu društvu z dokaj nevsakdanjim predlogom: »Takoj vzamem ta prostor za deset let v zakup...« Tako se s tujcem seveda niso mogli pogoditi, obljubili pa so mu, da bo lahko imel za svojo skupino vedno rezerviran prostor.

● Tako torej: tujec iz Holandije ima interes za tako lep prostor, camping na Otočcu pa je brez oskrbe, nima mleka, ne zelenjave, tujci kupujejo vse to sproti v Novem mestu, v bifeju na travniku ob Krki pa je celo hladilnik! Hotel Grad Otočec se campinga otepa, komunalna uprava v Novem mestu pa čaka na občinsko odločbo o prenosu lastnine ozir. upravljanja...

● Čemu se otepamo dragocenih deviz?

Kaj pravijo

V torek dopoldne smo poklicali Brežice 7 in prosili direktorja zdravilišča Čateške Toplice tov. Mitjo Leberja, da nam je odgovoril na naša vprašanja o zasedenosti takole:

»V Čateških Toplicah imamo trenutno 139 gostov, zdravilišče je polno! Praznih sob ali postelj nimamo. Glede obiska ni težav, močno pa je padel izletniški turizem. Prej je bilo slabo vreme, v sedanji vročini pa sili vse k rekam in na morje. Od naših gostov jih je tu kakih 60 odst. na družbene stroške, približno 40 odst. pa je samoplačnikov. Vsi so tu na zdravljenju, stalnega zdravnika imamo pri nas že šest let. Posebnih problemov ni.«

V Šmarjeških Toplicah nam je direktorica zdravilišča tov. Milena Popovič povedala prejšnji teden osebno tole:

»Lani v tem času smo imeli tu precej več gostov. Vzroke za trenutni zastoj moramo iskati tudi v dejstvu, da smo bili šele 25. julija proglašeni za zdravilišče. Je pa letos nekaj več samoplačnikov. Zdravilišče ima tesne stike z internim oddelkom novomeške bolnišnice; zdaj imamo za stalnega zdraviliščnega zdravnika dr. Hübscherja iz Novega mesta. Tu dela stalno tudi bolničarka, uredili smo zdravstvene prostore: laboratorij, ordinacijski prostor in čakalnico, prejšnje izkustveno zdravljenje prehaja zdaj na znanstveno podlago. Prostora za nove goste še imamo. Kaj je zdaj najnujnejše? Zgraditi čimprej turistično rekreacijski center, za katerega je predvidena vsa okolica naše prejšnje ekonomije. Tam je neizkoriščen izvir tople vode s 100 litri na sekundo. Obstajajo idealni pogoji za množični izletniški turizem, saj smo tik ob avtomobilski cesti!«

Pri tov. Mariji Staniša, ki vodi recepcijo v zdravilišču Dolenjske Toplice, pa smo pretekli teden zvedeli naslednje:

»Dolenjske Toplice so zasedene. Nove paciente sprejemamo samo po razporedu in rezervacijah, med katerimi je tudi več inozemcev. Tujih gostov imamo trenutno 15; ti so rezervirali prostor že zgodaj pomladi. Največji letošnji obisk v odprtem bazenu? Menda je bil v nedeljo, 24. junija, ko nas je obiskalo 1500 kopalcev. — Problemi? Veliko povpraševanja po prostorih, marsikoga moramo odbiti. Vedno odprto je vprašanje gradenj, ki so življenjskega pomena za nadaljnji razvoj Toplic. Nujno bi bilo treba urediti tudi prostor za pisarno turističnega društva, ljudje želijo vedno več informacij. Glede zdravljenja zavarovancev še tole: do konca leta bo plačevalo vse stroške zdravljenja v toplicah socialno zavarovanje, tako so nam zatrdili.«

S tovornim ali z ekspresnim vlakom?

(Nadaljevanje s 3. str.)

še vse premalo. V celoti velja tudi za naš okraj vse, kar je glede razvoja in pomena turizma dejal tovariš Tito na zadnjem plenumu CK ZKJ, ko je med drugim omenil:

»... Na turizem smo vedno gledali kot na nekaj postranskega, nevažnega. Govorili smo, če kdo hoče priti, naše Jadransko morje je lepo, naj pride, in ko ga bo videl, bo spet prišel. Tako ne gre več. Zdaj je treba drugače gledati na turizem in spremeniti merila. Turizem je dobil tudi druge oblike, ker zahteva mnogo več... Italija na primer bo imela letos skoraj milijardo dolarjev od turizma, mi pa smo imeli lani komaj 24 milijonov dolarjev. Kaj to pomeni? Razen storitev je treba omogočiti tudi popravilo naših cest, ki so slabe, zgraditi gostinska podjetja in vse drugo, da bomo tujce navezali na naše morje. Devize, ki jih dobimo iz turizma, so za nas najcenejše, ker jih ne le dobimo, ne da bi dali tujini kakšna svoja sredstva, temveč na ta način prodamo tudi tisto blago, ki bi ga sicer morali z regresom izvažati v tujino. Lani smo dosegli 24 milijonov dolarjev, zdaj pa moramo težiti k 100 milijonom. To ni visoka vsota, zato pa moramo čimprej storiti vse, da jo bomo dosegli. Čeprav je turizem predvsem stvar naših gospodarstvenikov, morajo to vprašanje najresneje obravnavati tudi drugi...«

Ukrepi za povečanje inozemskega turizma za sezono 1963 prihajajo pravočasno. Sem sodijo sklepi o izdaji skupnega cenika za inozemstvo, sem sodi načrtna propaganda na inozemskih velesejmih (za nas so interesantni sejmi v Trstu, Celovcu, Milanu, seveda pa predvsem tudi zagrebški velesejem). Gre za direktne stike naših turističnih delavcev s tujimi potovalnimi agencijami, za sodelovanje s predstavniki naših potovalnih agencij v inozemstvu, nikakor pa ne smemo zanemateriti tudi propagande v bratskih domačih republikah.

Malo čudno se sliši, da so tudi na tem posvetovanju že spet razpravljali o propagandi vzdolž avtomobilske ceste. Takole poroča o tem zapisnik: »Predlagano je bilo, da se postavijo ob avtomobilski cesti reklamne table, ker bi s tem povečali turizem...« Saj to je čista resnica, le da je stara že dve, če ne tri leta! Med tem časom pa niso naša gostinska podjetja in turistične organizacije naredili ničesar za reklamo te vrste! Otočec zagledaš šele, ko si na ovinku ceste tik nad gradom! Da imamo kopališča z odprtimi in pozimi zaprtimi bazeni, tega z avtomobilske ceste tujec in domačin sploh ne zvesta. Kaže, da bo zdaj iz vsega tega menda le nekaj nastalo; čeprav smo že na polovici sezone, bodo reklamne table vsaj v prihodnje služile svojemu prekoristnemu namenu! Upamo, da nam o tem prihodnje leto ne bo treba spet pisati in načenjati starih grehov in zamujenih priložnosti...

Nujno bo treba dotiskati prospekte; manjka nam plakatov in razglednic, predvsem dobrih (pred kratkim je bila planinska koča pri Gospodični brez razglednic-). V Novem mestu je v nekaterih trgovinah dovolj kiča, a malo pravih, vrednih spominkov. Izkušnja s prodajo spominkov na pikniku 4. julija na Otočcu je znova potrdila, kako gre to blago dobro v denar! Letos bo menda končno le izšel prepotrebni »Vodič po Dolenjski«; svoj prospekt bo izdal tudi Otočec. Topliško turistično društvo pa kani izdati svoj prospekt o zdravstvenem turizmu v Dol. Toplicah.

Na posvetu so kritizirali slabo zanimanje gostinskih podjetij za turistično informativno službo. V Novem mestu bi kaj lahko posloval dober turistični informativni biro, saj je gostov — domačih in tujih, ki iščejo podatke — vedno več, a brez sodelovanja gostincev seveda ne bo šlo.

Čas hitro teče. Če bomo skušali ujeti turistično razvitejše pokrajine v naši domovini s počasnim tovornim vlakom, ne bomo prišli daleč; zaradi naše prejšnje vsestranske nerazvitosti nam je prav posebno še v turizmu in za njegov hiter, dober nadaljnji razvoj potreben ekspresni vlak. Brez vsakega mečkanja in dolgovezenja je treba preiti od besed k dejanju. Turističnim organizacijam v okraju naj pomaga pri tem važnem delu vsa naša javnost, medtem ko za delavce v gostinskih in turističnih kolektivih še posebej veljajo smernice, ki jih je IV. plenum CK ZKJ postavil za naš gospodarski razvoj in v njem prav posebej tudi za turizem in gostinstvo. Tg.

Nov predmet: filmska vzgoja

»Informacije« Zveze Svobod in prosvetnih društev Slovenije prinašajo v svoji peti letošnji številki tehten prispevek o filmski vzgoji v šoli. Glasilo poudarja, da se s predlogom učnega načrta, ki predvideva filmsko vzgojo v gimnazijah in učiteljiščih, končno le uvrščamo med napredne evropske države, ki so to vzgojo že pred leti uvedle v šolah. Čeprav imamo v primerjavi s Švicarji, z Nemci, z Italijani, s Poljaki in z drugimi državami, ki so zavzete za filmsko vzgojo mladine, slabše pogoje, smo vendarle optimisti. Spodbudna pa je pripravljenost prosvetnih delavcev, da v svoj delež obveznih ur vključijo tudi nekaj ur pouka o filmu vsako šolsko leto.

Filmska vzgoja bo zaenkrat povezana s poukom slovenščine, ker se slavisti vsaj okvirno najbolj spoznajo na razna vprašanja o filmu. Težave so v tem, ker se skoraj noben slavist med študijem ni načrtno posvečal filmski izobrazbi. Zato bo zanj ta predmet prinesel nove obveznosti.

Glavni problem, kako priti do zadostnega števila sposobnih predavateljev, bo delno rešen, ko bodo kandidati, ki naj bi poučevali o filmu, končali nekaj ustreznih seminarjev. Podoben 14-dnevni seminar je bil že v juliju v Kopru. Na jesenskem seminarju, ki bo od 1. do 5. septembra in se ga bodo udeležili vsi slavisti gimnazij ter učiteljišč, pa bo obdelal nekaj konkretnih vprašanj in posebej razpravljal o filmski vzgoji na srednji šoli. Velik pripomoček predavateljem filmske vzgoje na srednjih šolah bo brošura, v kateri bodo zbrane poglavitne teze s koprskega seminarja. Sosvet za filmsko vzgojo bo pomagal predavateljem z bibliografijo najbolj potrebnih publikacij, ki obravnavajo film. Neposredno pomoč bodo filmski pedagogi dobili tudi v reviji »Ekran«, ki bo ljubitelje filma seznanjala z raznovrstno problematiko iz filmskega sveta.

Tudi za osnovno šolo bo izdelan program filmske vzgoje. Zajel bo predvsem učence 7. in 8. razreda. Pouk bo obvezen, toda v mejah izvedljivosti programa.

Da je dozorel čas za tako smer širjenja filmske vzgoje, dokazujejo tudi številni seminarji in posvetovanja med prosvetnimi delavci, ki si žele predvsem več napotkov za delo z mladino. Vsekakor seminarji in posvetovanja še ne bodo odgovorili na vprašanje, kdo naj posreduje filmsko vzgojo v šolah, in bodo o tem tekle še številne razprave. Začetek je, le izpopolnjevati se bo treba.

Peter Smajić: KMETICA IZ DALMATINSKE ZAGORE (1962) — simpozij Forma viva v Kostanjevici

Tudi v šolstvu spremembe

Občinski ljudski odbor Videm-Krško je v preteklem tednu razpravljal o reorganizaciji osnovnih šol

Z reformo osnovnih šol nastaja vprašanje, kako reorganizirati mrežo osnovnih šol v videmsko-krški občini. V občini je 17 osnovnih šol, med njimi 7 popolnih. Na teh šolah je 3448 otrok. Otrokom je zagotovljena popolna osnovnošolska izobrazba. Problem pa nastaja na nerazvitih osnovnih šolah v Velikem Podlogu, Velikem Trnu, Gorenjem Leskovcu in Zdolah. Te šole imajo kombinirane oddelke. Število otrok tu zaradi izselitve mlajših ljudi upada, v središčih pa hitro raste. Še pred leti je bilo na nerazvitih osnovnih šolah 200 otrok, sedaj jih je pa komaj nekaj nad 120. Zaradi kombiniranega pouka otroci nimajo tistega znanja kakor tisti, ki obiskujejo popolne osnovne šole.

Še večji problem je delo v podružničnih šolah. Na šoli v Crneči vasi je bilo po osvoboditvi 180 otrok, danes jih je samo 20. Teh 20 otrok uči samo ena učiteljica in je poleg tega obremenjena še z upravnimi in finančnimi posli. V šoli na Gradcu je bilo pred leti 70 otrok, sedaj jih je samo še 20, ki jih prav tako poučuje samo ena učiteljica. Na Senušah je bilo letos 44 otrok z dvema učiteljicama v štirih razredih, v Dolenji vasi pa 64 otrok nekaj časa s tremi, pozneje z dvema učiteljicama. Učne moči na teh šolah so zelo obremenjene s šolskim delom ter upravnim in finančnim poslovanjem. Pouk torej ne more doseči take kvalitete, kakor v šolah s samostojnimi razredi. Razen tega so tudi učne moči prepuščene same sebi. Učiteljski kolektivi imajo redne mesečne konference: ali naj ima en učitelj konferenco sam s seboj? Omeniti moramo še, da stane šolanje otroka na taki šoli 56 tisoč dinarjev in več, na razviti šoli pa 18 do 20 tisoč dinarjev.

Ti problemi so prisilili družbene organe, odgovorne za šolstvo, k razpravi o organizaciji na šolah. Svet za šolstvo pri ObLO je predlagal občinskemu ljudskemu odboru, naj se razširijo šolski okoliši popolnih osnovnih šol na šolske okoliše njihovih podružničnih šol. Predlog je občinski ljudski odbor 31. julija tudi sprejel. Predlog določa, da se okoliš 2. osnovne šole Videm-Krško razširi na šolski okoliš osnovne šole Dolenja vas, okoliš osnovne šole Leskovec na Senuše, Kostanjevice na Črnečo vas in Podbočja na Gradec-Brezje. Otroci iz Dolenje vasi, Senuš, Črneče vasi in Gradca bodo obiskovali največ 4 razrede v domači šoli, ostale razrede pa bodo dokončali na popolni ali centralni osnovni šoli. Šolski odbor ostane še naprej družbeni organ šole. Vsaj trije člani bodo člani šolskega odbora centralne šole zaradi večjega in uspešnejšega sodelovanja. Za vso kadrovsko problematiko, nameščanje, nadomeščanje v času dopustov itd. bo skrbela matična šola. Da bodo učitelje podružnične šole razbremenili, bo finančno poslovanje prevzela centralna šola, kjer bo to delo opravljal tajnik. Podružnice bodo sestavljale svoj finančni načrt, ki bo del enotnega finančnega načrta. Oblikovanje in delitev dohodkov ter delitev osebnih dohodkov se bo izvajalo po enotnih pravilnikih.

Z novo reorganizacijo šol v občini Videm-Krško bo dokončno rešeno vprašanje majhnih šol in kvalitete pouka.

Mladi etnografi so končali delo

Pod vodstvom etnografa univ. prof. dr. Vilka Novaka so v drugi polovici julija bivali v Kostanjevici slušatelji etnografije na filozofski fakulteti ljubljanske univerze. Raziskovali so preteklost teh krajev in ljudi, materialno in duhovno kulturo ter se zato mnogo zadrževali po okoliških vaseh Kostanjevice.

Prof dr. Novak je izdelal spored dela ter učil mlade visokošolce, kako zbiramo in zapisujemo stare običaje. Obiskovali so predvsem stare ljudi. Po izjavi prof. Novaka so bili naši prebivalci, kljub temu da so imeli izredno veliko dela na polju — to je bil čas žetve in mlačve — zelo ustrežljivi in prijazni. Še prav posebej so pohvalili prebivavce Orehovca, Kočarije, Vodenic, Malenc in Oštrca. Najraje pa so se ustavili pri Debeljakovem očetu v Kočariji, katerega so z velikim užitkom poslušali.

Hava Mehutan: IGRA (1962) — darilo Gorjupovi galeriji v Kostanjevici

Svetovni kongres esperantskih delavcev na Dunaju

Od 4. do 10. avgusta bo na Dunaju kongres esperantskih delavcev. Program kongresa je precej obsežen, saj bodo na prvem delu kongresa posvetili glavno razpravo tekoči problematiki v uveljavnjanju esperanta, na drugi strani pa je za vse udeležence pripravljenih več kulturnih prireditev.

Ljudje smo na tem planetu, ki mu ne poznamo enakega, razvili čudežno moč uma, spoznanja, dela. Kje bi bil ta veličastni uspeh, ki se utegne nadaljevati še v nedoglednost, če bi ne bilo knjig, ohranjevalk najlepšega in najdragocenejšega v vsem spreminjanju in minevanju, ki je zakon narave.

Preblisk mladosti na večer življenja

Bilo je prav lepo popoldne, dan se je že skoraj nagibal k večeru. V kostanjeviškem gradu so pela dleta kiparjev svojo pesem. Tik ob vhodu v grad so delavci odvažali poslednje ruševine orjaškega zidu, ki bo tudi v jugozahodnem delu dobil svojo prvotno podobo. V tem delu bo nameščena galerija — tri dvorane po sto kvadratnih metrov. Dela so v polnem razmahu, zato je tod vsak dan čedalje večji vrvež.

Ob dohodu h gradu je stala vrsta avtomobilov različnih znamk in držav. Ljudje so prihajali in odhajali.

Nenadoma pa je pripeljal avtomobil tik pred baročno pročelje nekdanje samostanske cerkve. Vrata so se odprla in trije so stopili venkaj. Precej časa so stali ob avtomobilu, slednjič so se le premaknili. Zdaj nam je postalo precej jasno, zakaj so tako daleč zapeljali in zakaj so tako dolgo stali. S tem avtomobilom se je pripeljal na delovišče simpozija sedemdesetletni kostanjeviški zdravnik dr. Ivan Ivanišević. Počasi in ob podpori dveh spremljevalcev se je pomikal proti delovišču.

Dr. Ivanišević je Dalmatinec iz Splita in je več kot štirideset let delal v Kostanjevici. Bil je odličen strokovnjak in človek ter ga je prav zaradi tega vse valo. Rad je bil v Kostanjevici, čeprav je tudi rodno Dalmacijo zelo ljubil in se je tudi zdaj često spominja. Zadnja leta celo večkrat kot nekoč, ko jo je lahko vsako leto vsaj enkrat obiskal. Močno se mu že pozna, da se bliža devetdesetim letom, vendar je kljub temu še kar živahen, čeprav mu noge ne dajo in je težko pokreten.

Kaj ga je privedlo v simpozij? Izvedel je, da v njem dela njegov rojak Petar Smajić. Rad bi videl, kaj in kako dela. Smajić je doktorja že od daleč prepoznal, ga pozdravil ter se mu z njemu lastnim košatim smehom približal, da mu da roko.

»Kako ste, doktore?«

Potem ga je popeljal pred svoja dela, ki jih je ustvaril. Pokazal mu je najprej kmetico iz Dalmatinske Zagore, iz njegovih in doktorjevih rodnih krajev. Stal je pred velikim, tri metre visokim kipom ter ga ogledoval. Zagledal je opanke na nogah kmetice in radostno vzkliknil. Petar Smajić se je zadovoljno muzal, ko je videl doktorjevo radost. Eden izmed doktorjevih spremljevalcev je vprašal:

»Mojster, kaj pa pomeni glava moškega na podstavku, na katerem stoji vaša Zagorka?«

»E, pa baba se popela čovjeku nd glavu!«

Vsi so se zasmejali. Petar Smajić pa je razlagal:

»Vidite, doktore, izradio sam babu, piramidu i sad ću izraditi čovjeka!«

Doktor se je nasmehnil, se pomaknil od kmetice k piramidi in nato spet nazaj h kmetici. Postal je nenavadno živahen, njegov utrujeni obraz je spreletaval zdaj vesel, zdaj grenak smehljaj. V svojem rojaku in njegovem delu je na večer svojega plodnega življenja srečal svojo mladost in utrip prvih korakov ob jadranski obali, ki je dala Jugoslaviji Meštrovića, našim krajem pa njega in slednjič še kmeta umetnika Smajića, ki je tako lepo povezal in poveličal polstoletne stike med Splitom in Kostanjevico.

LADO SMREKAR

»CVETOČI LOTOS« v Novi ljudski knjižnici

V zbirki »Nova ljudska knjižnica« Cankarjeve založbe v Ljubljani je pravkar izšla knjiga Harolda Forsterja »Cvetoči lotos«. Pisatelj je nekaj let preživel v Džakarti na Javi, kjer se je z neverjetno vnemo lotil raziskovanja bližnje in daljne okolice. Svoje spise je zbral in objavil v tej knjigi. Tako nam nevsiljivo podaja podobo daljne dežele, ki je pred nastopom kolonialne dobe živela na visoki kulturni stopnji.

Tiskana knjiga je s svojim naglim in lahkim razmnoževanjem simbolična podoba bližajoče se demokratične dobe, ona napoveduje stoletja množic.

Bogdan Borčić: VINJETA

60 let železničarske godbe v Zidanem mostu

12. avgusta bo priznana železničarska godba v Zidanem mostu slavila 60-letnico obstoja. Godbo so leta 1902 ustanovili železniški delavci—kretniki, člani demokratske stranke. Boriti so se morali proti tedanjim nemškim gospodujočim krogom, vendar so zmagali.

Proslava bo v dopoldanskih urah. Najprej bo komemoracija na radeškem pokopališču, zatem pa pred ploščo padlih borcev železničarjev v Zidanem mostu. Temu bo sledil sprejem gostov, podelitev odlikovanj zaslužnim godbenikom in koncert. Popoldne bo veselo rajanje ob zvokih vseh povabljenih železničarskih godb. Povedati moramo, da je železničarska godba v Zidanem mostu ena najboljših na območju ljubljanske Direkcije železnic, vodi pa jo naš rojak tov. Adam iz Novega mesta.

S. Sk.

NAŠE VODE IN ŠPORTNI RIBOLOV

(NADALJEVANJE)

Piše Stojan Jakovljević

Od Dvora do Straže je glavni sulčji in lipanski pas Krke. Pri Dvoru se desni breg zelo dvigne in približa vodi. Najlepši slap na Krki je pri Dvoru, visok je 12 m. Pod slapom so globoki tolmuni, tudi nad 10 m globoki. V njih so številni in težki sulci ter druge ribe. ki jih je mogoče loviti z obeh bregov. Tu so bili ujeti tudi nad 15 kg težki sulci.

Od tega jeza navzdol se pojavljajo že prve ščuke, ki tu glede na salmonidni značaj vode niso zaščitene, vendar dosežejo precej veliko težo, tudi do 10 kg. V bližini slapa so kapitalne mrene, ki pa se držijo na zelo nedostopnem kraju in so že marsikateremu ribiču delale preglavice.

Nekoliko niže od Dvora do Kotov Krka razširi in postane plitvejša. Hiti preko številnih majhnih brzic. Pod brzicami so obsežni in globoki tolmuni, v katerih kraljujejo sulci, posamezne težke potočnice, v zalivčkih pa tudi redke, a velike ščuke. Lipan se zadržuje na številnih plitvih brzicah. Tu je tudi že nekaj majhnih otočkov. Bregovi so nekoliko močnejše zaraščeni, zato je ribolov najprikladnejši v strugi sami.

● Lipani, ščuke, sulci . . .

Pod vasjo Podgozd tiko pod mlinom priteče z desne strani v strugo zelo močan leden mrzel kraški izvir. Zanimivo je, da živijo v tem izvirku zelo lepi lipani. Tu se prične najbogatejši lipanski pas na Krki, ki ima zelo močan tok. Ob desnem bregu prežijo najtežji lipani in večje potočne postrvi ter sulci. Po nekaj sto metrih se tok umiri ter je na desnem bregu zelo primeren prostor za lov, ker je brez drevja in zato priporočljiv za začetnike. Nad vodo je vedno veliko mušic vseh vrst, ker je v neposredni bližini gozd. Od tu dalje se struga oži, voda je globlja, bregova zaraščena, tako da je muharjenje izredno težko. Številni in največji lipani pa se zadržujejo ravno v tem predelu, ker jim tu niti najboljši mojstri perničarjenja ne morejo do živega. Možno pa je tu loviti v nizki vodi v strugi, vendar so potrebni zelo visoki škornji (Wathose), to tudi zato, ker je voda izredno mrzla. Značilno za ta pas je tudi, da se vrste mušic, ki jih lipan jemlje, zelo pogosto menjajo. Lov na eno vrsto mušice je nekaj minut zelo uspešen, a ga je v trenutku popolnoma konec. Zato je nujno, če hočemo biti uspešni, dobro opazovati mušice. Ta bogati in zanimivi lipanski pas je dolg približno dva kilometra. Krka dela širok ovinek pod vasjo Spodnji Kot, se nato umiri, oglobi ter umirjena teče proti Soteski. Tu so največji in najštevilnejši sulci v vsej Krki. Vendar jih je zaradi mirnega toka in globokih tolmunov precej težko ujeti.

● Imate raje podusti, platnice, mrene ali klene?

V tem bogatem sulčjem področju je tudi precej lepih platnic ter nekaj ščuk, kakor tudi težjih postrvi; njih teža znese tudi nad pet kilogramov. Struga je precej široka (do šestdeset metrov). Za ribolov je udobnejši levi breg, zlasti od vasi Sp. Kot do jezu v Soteski. Od jezu v Soteski sta oba bregova primerna za ribolov, vendar je zaradi znanega sulčjega in lipanskega drstišča ribolov prepovedan, in sicer od jezu v Soteski do izliva potoka Radešca. Ta potok, dolg 4.5 km, je bogat z lipani in postrvmi, kakor tudi z manjšimi sulci. Od izliva potoka Radešice proti Straži so številne kaskade in nekaj večjih tolmunov. Do znanega gostišča pri Barbiču je desni breg prav primeren za ribolov z muharico ali z blestivko, levi breg pa je na tem odseku precej zaraščen. Pri gostišču je most čez reko in od tam naprej je mogoče ribariti samo po levem bregu.

Razen sulca in lipana so v tem predelu ščuka, platnica, podust, mrena in klen ter druge bele ribe. Pri gostišču Barbič v Polju priteče potok Sušica iz smeri Dolenjske Toplice, ki je zelo bogat klenov. V tem potoku so tudi krapi.

Znani so izredni sulci velikani, ki so bili v zadnjih letih ujeti prav na področju od Polja do Straže; v letu 1959 največji ujeti sulec je bil težak 17 kilogramov. V tem revirju je istega leta bilo ujetih 11 sulcev v skupni teži 123 kilogramov. Zato sulčarji najraje lovijo pod znanimi jezovi v Rumanji vasi in Straži. Straški ali vavtovški jez je bogat sulcev in lepih lipanov. Veliko je sulčarjev, ki so si pridobili prekrasne trofeje, najlepše ribe naših voda, ravno tu.

Sulčja ikernica (Soteska, marec 1962)

Od straškega jezu proti Novemu mestu sta oba bregova zelo primerna za ribolov z blestivko in za beličarjenje. Najštevilnejši ribi sta platnica in podust. Se vedno je precej sulcev in lipanov. Ščuke v tem odseku še niso zaščitene, vendar jih je precej. Predel od Straže do Volavškega jezu v vasi Potok je dolg 4 km in kljub že počasi tekoči vodi zelo zanimiv za ribolov. Pod volavškim jezom so še vedno posamezni sulci ter nekaj lipanov.

V smeri Novega mesta postaja Krka že skoraj tipična nižinska reka. Tukaj se že pojavijo značilni prebivalci nižinskih voda, vendar bolen in som še bolj redko. Stalež belih rib je zelo bogat. Ščuke po pet in več kilogramov niso nobena posebnost. Lov na ščuke je uspešen zlasti v spomladanskem času in v jeseni. Pri prebivalcih se dobi za skromen denar čoln, ki je pri lovu na ščuke skoraj nujno potreben. Tukaj je močan levi pritok Prečna ozirroma Temenica. Pri Novem mestu dela Krka velik ovinek, tako da je mesto na polotoku. V mestu priteče v Krko večji pritok, ki ima značilno ime Težka voda. Ta potok je zelo bogat naravne hrane in tudi rib, predvsem potočnic, šarenk in lipanov.

Na zadnjem tekmovanju belokranjskih traktoristov je sodeloval tudi 13-letni Tinček Maškovič. Zelo lepo je vodil traktor in oral bolje kot mnogi poklicni traktoristi, saj je med 16 udeleženci dosegel 6. mesto (Foto: Jože Škof)

Do Novega mesta je Krka že nekoliko onesnažena z industrijskimi odplakami. V mestu pa se zadeva močno spremeni v škodo Krke. Nekatera podjetja spuščajo velike količine odplak. Naprednejša podjetja so že začela urejati čistilne naprave za očiščevanje škodljivih odplak.

● Bele ribe pod Novim mestom

Izredno zanimiv odsek Krke je od Novega mesta do Kronovega (14 kilometrov).

NAŠ OBISK

POLDRUGI MILIJON KILOMETROV BREZ NEZGODE!

Med odlikovanci, šoferji podružnice ZSAM Brežice, je bil tudi šofer taksija

Jože Radanovič. Rodil se je 1905 in je od 1928 do danes kot šofer taksija prevozil več kot poldrugi milijon kilometrov in nad štiri milijone potnikov brez vsake nezgode ali kazni zaradi prekrškov. V tem času je premenjal šest vozil in smaštra, da je za taksi službo po naših cestah najprimernejše vozilo znamke »Mercedes«. Njegovi potniki so bili največ naši državljani, vozil pa je tudi Italijane, Nemce, Avstrijce, Francoze, Madžare. Od vseh, prvi, so bili najboljši potniki Francozi.

V razgovoru je menil, da zaradi povečanega avtobusnega prometa in mnogih na novo vpeljanih avtobusnih prog v manjših mestih taksi nima bodočnosti. Šoferji taksijev so po večini starejši in malokdo je imel v prejšnjih časih urejeno delovno razmerje, zato se v starosti nekateri zelo težko preživljajo. Dobro bi bilo, da bi se šoferji taksijev povezali s turistično službo.

Tovarišu Radanoviču želimo še mnogo potnikov in mnogo kilometrov brez nezgode. D. V.

Prvo domače letalo za kmetijstvo

S poljane pri tovarni avionov »Utva« v Pančevu sta 30. julija vzleteli prvi dve letali iz serije domačih avionov »Utva 60 AG«, namenjenih kmetijstvu.

Glavna značilnost novih letal, ki jih je konstruiral inženir Brane Nikolić, je v tem, da so v celoti iz kovine. To omogoča delo s kemikalijami. Prav tako so letala odporna proti dežju in drugim vremenskim neprilikam. Imajo centrifugalne razpršilce, ki jih tokrat pri nas prvič uporabljamo.

Pri letenju 6 do 8 metrov nad zemljo letalo lahko opraši 48 kv. metrov širok prostor zemljišča. Vzleti lahko z okoli 500 kg umetnih gnojil in zaščitnih sredstev za rasline. Cena aviona z radijskimi napravami in opremo za zapraševanje vred znaša 35 milijonov in pol.

Zanimivo je, da je letala te vrste v 45 minutah noč preurediti v bolniško letalo z dvema nosiloma, v letalo za prevoz kurirjev s štirimi sedeži ali v športno letalo za učenje pilotov in padalcev. In končno, za vzletenje in pristajanje jim je potrebno le 150 metrov pri mali in 250 metrov pri polni obteženosti

Kosovske elektrarne – največji termoenergetski vir v FLRJ

V juliju letos se je začela eksploatacija na dnevnem kopu rudnika lignita KOSOVO. Sedanja zmogljivost rudnika je 1 milijon ton letno. To bodo povečali najprej na 3,2 milijona ton, končno pa bo znašala letna proizvodnja okoli 10 milijonov ton ali 33.000 ton dnevno.

Planirana proizvodnja je izredno velika, vendar bo kombinat za predelavo in eksploatacijo kosovskega lignita uporabil premog za kurjenje peči ogromne termoelektrarne, dalje za sušenje lignita, ki naj bi zamenjal uvoženi koks, za proizvodnjo industrijskega plina in kot surovino za kemično industrijo.

V avgustu bodo spravili v pogon prvo termoelektrarno »Kosovo 1«, ki bo imela zmogljivost 65 megavatov. Predvidena pa je še gradnja termoelektrarne »Kosovo 2« s 125 megavati in »Kosovo 3« z 250 megavati zmogljivosti. Tako bodo postale kosovske elektrarne največji termoenergetski viri v državi in zajamčena bo potrebna električna energija za Makedonijo in ožjo Srbijo.

IZKOPANINE NA VELIKEM KAMNU

Prvi z Velikega kamna v začetku junija temelje za stavbo. Ni še dodobra gornje plasti zemlje, ki je zazdelo, da je zazdelo, kosček nekaj

Pogled na del izkopane keramike, med katero je bilo več zelo dobro ohranjenih posod

šnega lončka. Kopal je naprej. Previdno je odmetaval zemljo. Izkopal je lepo žaro.

Vaščani so si pričeli ogledovati odkrito rimsko grobišče in so bili ponosni, da se je našlo prav v njihovi vasi. Pod strokovnim nadzorstvom arheologinje Marjance Uršičeve so nadaljevali izkopavanje. Našli so tri grobove okrogle oblike. Izkopali so sedem žar v obliki hiše. Žare s tako obliko so značilne za naše kraje, zlasti za okolico Drnovega. V grobovih so bile tudi bronaste sponke.

Iz izkopanin se po mnenju arheologinje Marjance Uršičeve da sklepati, da je to rimsko grobišče spadalo k neki naselbini, ki pa zaenkrat še ni znana. Nujno bi bilo nadaljevati izkopavanje, da bi ugotovili dejanski obseg grobišča in po možnosti kakšne značilnosti, ki jih pri teh grobiščih doslej niso mogli ugotoviti. Prav tako bo potreben topografski ogled okolice.

Nadaljnja izkopavanja bodo predvsem odvisna od denarnih sredstev. Prav bi bilo, da bi se omogočilo nadaljnje raziskovanje. Verjetno bi odkrili še marsikaj zanimivega.

D. K.

NEMCI NEZAŽELENI!

Priliv nemških turistov na Nizozemsko je v zadnjih tednih znatno popustil, pa ne zato, ker Nemcem na Nizozemskem ne bi bilo všeč, temveč zato, ker je generalni direktor tujskopromete centrale v Den Haagu izjavil, da bo Nizozemska zmanjšala turistično propagando v Zahodni Nemčiji.

Nizozemski dnevnik »Telegraf«, ki je objavil to izjavo, je navedel kot glavni razlog za ta ukrep dejstvo, da nemški turisti naravnost preplavljajo domača turistična področja in odvzemajo domačinom prostor na travnikih in ob morju. Razen tega je skopost nemških turistov povzročila nezadovoljstvo med domačini. Nekateri avtomobili nemških turistov so bili premazani z napisi »Nemci nezaželeni« ipd.

V zraku na varnejšem

Ameriški pilot Joe Walker je nedavno z raketnim letalom »Bell X-15« dosegel fantastično hitrost 6400 km na uro in se dvignil 75 km visoko. Po svojem poletu je dejal: »Marsikdaj v življenju sem v nevarnejših situacijah, kakor so takile poleti. Na primer, če se peljem z avtom po avto cesti v Los Angeles«.

Vesoljska diploma

Pred 13 leti je Malcolm Scott Carpenter zapustil univerzo v ameriški državi Kolorado, ne da bi napravil diplomski izpit. Kljub temu so mu pred nedavnim izročili diplomo inženirja tehniške fakultete. Rektor univerze je povedal, da je Carpenter ob pripravah za svoj polet v vesolje izpolnil praznine v svojem poznavanju tehnike in da zdaj prav gotovo obvlada več gradiva, kot ga predvideva fakultetni program.

Z odkritja novega partizanskega grobišča na Otoku pri Škocjanu (22. julija 1962)

Odprava v Ande

Pred dobri dve leti, ko naši alpinisti odhajali. Po srečnem vrh Trisula naši mačrte za nova Cilj je to pot na drugi sveta — v Juž-

odpravo so dali demskega planinska iz Ljubljane, lih sezonah obi- vsa evropska pridobiti svetov- odprave bo kakor jih je pleanalojo, saj nosa- bodo potrebni.

sta dva načrta: letos v ekvadorske februarja prihod- perujske. Druga v poštev le, če kos.

ostali približno mesec. Povzpeli se vsaj upajo — na nad 5000 metrov. ne samo alpinisti- stični namen, ampak tudi znanstveni; od patofiziološkega inštituta ljubljanske univerze se je bosta udeležila dva zdravnika, ki bosta proučevala reagiranje človeškega organizma na višinski zrak in napor. Seveda bodo zbrali tudi geografske in biološke podatke, ki bodo nedvme prav prišli našim inštitutom.

Alpinisti se vestno pripravljajo na ta veliki pohod in upajo, da jim bo uspel, saj imajo za sabo dosti trdih preizkušenj.

Iz Rodne grude

UBOGI ZDRAVNIKI

Zdravnik: »Bil sem mesec dni na počitnicah v letovišču.«

Prijatelj: »Vem, pisalo je v časopisu.«

Zdravnik: »V časopisu?«

Prijatelj: »Da, poročali so, da je prejšnji mesec bilo v našem mestu trideset pogrebov manj...«

PERCY TOWELL:

HRABROST

Jimmy je ljubil Junnifer.

— Če me ljubiš in me hočeš poročiti, — je rekla Junnifer, — govori z očetom.

— Dobro. Odpelji me k njemu!

Junnifer je odpeljala Jimmyja k očetu.

— Ste vi Jimmy Nolens? — je vprašal O' Discoll.

— Sem.

— Hočete se poročiti z Junnifer?

— Točno.

O' Discol je premeril Jimmyja: — Za zakon je potrebna hrabrost.

— Imam jo.

— O. K., — je rekel O' Discoll, — potem pojdiva.

— Kam?

— Iz mesta.

— Kaj bova tam?

O' Discoll se je nasmejal: — Dokazali boste svojo hrabrost. Kdor se hoče oženiti z Junnifer, mora držati z menoj korak.

— Do predmestja?

O' Discoll se je zasmejal. — Bila se bova. Jaz sem bil boksarski šampion v Arkansas Cityju.

Jimmy je šele tedaj opazil, kako velik, širok in močan je bil oče O' Discoll.

— Sprejmi, dragi, — ga je nagovarjala Junnifer.

— Da, je vzdihnil Jimmy.

Spotoma je O' Discoll pripovedoval o svojih uspehih. Kako je tolkel Beryja Jacka K. O., pripovedoval o svoji bliskoviti zmagi nad Mariusom. Po dveh sekundah je Dreweller videl vse zvezde.

Jimmy se je ves tresel, ko sta prišla na travnik.

O' Discoll je to z zadovoljstvom opazil. Stisnil je roko v pest.

— Poslušaj Jimmy, — je rekel O' Discoll in se postavil v pozo ex-boksarskega šampiona, — ni dvoma, da te bom zdrobil v kašo, toda dajem ti izredno priliko. Daj mi sto dolarjev. Za sto dolarjev boš dobil Junnifer, jaz pa ti bom prizanesel.

Tedaj se je Jimmy odločil. Zadel je brado O' Discolla. Ta je padel kot vreča.

Ko se je O' Discoll zavedel od strahu in udarca, ki ni bil ravno nežen, je ponudil Jimmyju roko: — Ti si prvi, ki mi ni hotel dati sto dolarjev. Ti si hraber. Dobil boš Junnifer.

— In ti res nisi vedel, — ga je vprašala Junnifer, ko so zvečer sedeli na terasi, — da ni bil oče nikoli boksarski šampion? O boksu sploh nima pojma.

— Kako naj bi to vedel?

Junniferine oči so se odprle od začudenja: — Kaj se nisi bal, da te bo potolkel?

— Bal sem se, toda nisem imel sto dolarjev.

JOANA WILINSKA:

SPOR

— Vozovnice, prosim, — je zaklical sprevodnik.

Ko je pregledal naše vozovnice, se je sprevodnik obrnil k potniku ob oknu, ki verjetno ni slišal njegovih beseď.

— Vi imate gotovo mesečno vozovnico; prosim . . .

— Ne dam, — je odgovoril potnik.

— Kako? — se je začudil sprevodnik. — Potniki so dolžni pokazati svoje vozovnice . . .

— Ali to pomeni, da mi ne verjamete, tovariš sprevodnik? — je potnik malo dvignil glas.

— Zakaj pa naj bi vam verjel? Saj vas niti ne poznam . . .

Tedaj se je potnik obrnil k nam vsem:

— Državljani, prosim vas, čujte! Niti me ne pozna in mi ne verjame . . .

Sprevodnik je zardel, potnik pa se ni več zmenil zanj.

— Če človeku pokažeš, da imaš vanj zaupanje, — je spregovoril z glasom velikega govornika, — se čutiš tudi sam boljši, plemenitejši. Če pa nimaš zaupanja vanj in mu to poveš, ti bo razbil šipe. Povejte mi, prosim vas, kako nastanejo mladoletni prestopniki! Samo zaradi nezaupanja! Od mladih let slišimo samo: »Pokaži roke!« »Ali si se umil?« To govori mati. »Tu naj se tvoji starši podpišejo!« govori učitelj. »Dahni mi v usta!« nas napadajo žene.

— Da, da, tako je! Dahni, dahni! — mu je pritrdil sprevodnik z globokim vzdihom.

— In tako je povsod, — je nadaljeval potnik. — »Dajte podatke!« »Tule naj pritisnejo pečat!«, »To bomo preverili!« To je nezaupanje . . . Tudi vi, tovariš, — zdaj se je potnik obrnil k sprevodniku, — tudi vi, tovariš ste taki. Niti me ne poznate in takoj zahtevate: »Pokaži svojo mesečno vozovnico!«

— No, pa . . . — je zmedeno zagodrnjal sprevodnik.

In je odšel. — Pozneje sem dejala potniku:

— Vaša razprava s sprevodnikom je napravila name močan vtis. Toda moram vam priznati, da se jaz ne bi toliko trudila. Pokazala bi mu vozovnico.

— The, — je rekel potnik, — če bi jo imel!

MED MLADIMI ZAKONCI

»Povej, kaj si želiš, dragica!«

»Oh, saj veš, kaj imam najrajši.«

»Vem, ampak nekaj moraš tudi pojesti.«

Rak bo poražen v tem stoletju

V Moskvi je končal delo osmi mednarodni kongres za boj proti raku, ki so se ga udeležili onkologi iz 70 držav. Na kongresu so prebrali 800 referatov. Nedvomno je njegova največja značilnost najširša izmenjava mnenj o najnovejših dosežkih na torišču onkologije v zadnjih treh letih.

Mnogo novih podatkov je bilo objavljenih iz biologije rakavih celic. V potrditev domneve o virusnem izvoru raka so prebrali na kongresu mnogo referatov predvsem sovjetski in ameriški znanstveniki. Vendar vsi ti poudarjajo, da se doslej še ni posrečilo odkriti virusa v človeških tumorjih.

Posebno pozornost je vzbudilo poročilo ameriškega znanstvenika dr. Hugha, ki je dejal, da kancerozne celice izgubijo pod vplivom nukleinskih kislin RNK svojo malignost in da te kisline zaviranjo razvoj tumorjev.

Številni znanstveniki so poročali o rezultatih zdravljenja nekaterih oblik raka s kombinirano kirurško-terapevtsko in radiološko metodo.

Značilen je optimizem, ki so ga izrazili številni udeleženci kongresa, in pa njihovo soglasje, da bi k uspešnejšemu in hitrejšemu reševanju problema rakavih obolenj posebno pripomoglo še tesnejše mednarodno sodelovanje na tem področju.

Ugledni indijski znanstvenik in predsednik mednarodne zveze za boj proti raku Hanoikar je prepričan, da bo rak v tem stoletju popolnoma premagan. »Tvegano je napovedovati, kdaj bo rešena ta uganka,« je dejal, »prav verjetno pa je, da se bo to zgodilo hitro in nepričakovano.«

JACK LONDON:

KRIŠTOF DIMAČ

PRIREDIL: Stanko Simenc

RIŠE: Janez Gruden

43. Naši znanci so molčali. Odšli so do gornjega konca brzic in odrinili. Kriš je zagrabil krmilo in usmeril čoln v vodni metež. Čok si je potlačil v usta pošteno kepo tobaka. Precej niže pod White Horsom ga je izpljunil in veselo pogledal Kriša.

44. Vodna pot je vodila preko jezera Labarge. Naletaval je sneg in vesla so se pokrila z ledom. Vrnili so se, ni jim uspelo preveslati jezero. K ustju reke so neprestano prihajali novi čolni. V zalivih je začelo zmrzovati. Bilo je očividno, da bo jezero zamrznilo v nekaj dneh.

45. Drugo jutro so poskusili. Gospodarja sta bila nejevoljna, ker sta morala zaradi ledu, ostali pa so veslali. Burja je rasla. Tri ure so se možje borili z naravnimi silami. Sprague je bila je polna skal in pečin, zato Končno so dosegli pristanišče, ker niso mogli pristati.

46. Ure so potekale. »Nazaj! Obrnite čoln!« sta zahtevala gospodarja. Sprague je potegnil pištolo in pomeril v Kriša, ki je krmaril. Vmes je posegel Čok. »O, kar ustrelite,« je rekel in zavihtel sekirico. »Strašno rad bi pogledal, kakšne možgane imate!« Sprague je popustil in pluli so dalje.

Temeljite razprave o kmetijstvu

Osrednja naloga, ki čaka brežiške gospodarstvenike v procesu podružbljanja kmetijske proizvodnje in večanja družbenih površin, je, kako seznaniti občane z investicijskim programom za kmetijstvo. Menijo, da je treba o teh stvareh z občani javno in temeljito razpravljati in upoštevati predloge kmetovalcev. Temeljito se bodo morali pogovoriti in nakazati družbeno perspektivo zlasti v predelih, ki imajo vse pogoje, da se razvijejo v področja naprednega in modernega kmetijstva.

Podružbljanje zemlje in kmetijske proizvodnje je zdaj šele v začetni fazi, vendar je nadaljnji razvoj odvisen samo od tega, v kakšnem časovnem razdobju bi uspeli uresničiti ustrezen načrt. Sredstva so v glavnem zagotovljena, najsi gre za odkup, arondacijo ali zakup, čeprav je zakup zemlje manj interesanten za kmetijske gospodarske organizacije. Na pregledni karti interesnih področij gospodarskih organizacij, ki jo nameravajo izdelati za vso občino, bodo označene družbene površine v sedanjem obsegu in razdrobljenosti, zato bo v prvi vrsti tekla razprava o tem, kako strniti razparcelirano zemljo v zaključene celote. Dejstvo je namreč, da ima samo kmetijska zadruga v Brežicah nad 400 parcel v izmeri okrog 200 hektarov. Zaradi take razdrobljenosti je onemogočena 100-odstotna poraba strojev, pa tudi čas, ki je potreben za obdelovanje majhnih kosov, je negospodarno izkoriščen. Da bi dobili večje površine, bodo začeli arondirati, najprej tam, kjer je že 25 odstotkov družbenih zemljišč: v Cerkljah, na Čatežu in v Mokricah. Kolikor ne bodo dobili zaokroženih površin z arondacijo, bodo parcele dokupili.

Odkupovali bodo najprej od kmetovalcev, ki sami ponujajo zemljo. Odkupili bodo sleherno parcelo, ne glede na to, kje leži: v nižini ali na hribovitem področju, čeprav je morda večje zanimanje za nižinske parcele. Vsekakor pa bodo ravnali tako, da bodo površine v višjih predelih kasneje zamenjali z nižinskimi, kjer je možno boljše izkoriščanje zemlje.

Posebno merilo za pridobivanje zemlje bo veljalo pri polproletarcih. Le-tem bodo zemljo samo plačali (zamenjava sploh ne pride v poštev), ker se je treba dokončno odločiti: ali bo nekdo delal samo v proizvodnji ali samo na zemlji. V občini je okrog 70 odstotkov gospodarstev, ki imajo hektar do 1,5 ha zemlje, njihovi lastniki pa so v rednem delovnem razmerju.

Polproletariat na delovnem mestu ne more dosegati zadovoljivega učinka, ker je izčrpan od domačega dela in poljskih opravil. Zlasti se to pozna v poletnih mesecih in v času sezonskih del. Zaradi tega je tudi več obolenj in nesreč pri delu, pa tudi nesramnega izkoriščanja ugodnosti socialnega in zdravstvenega zavarovanja na račun raznih »bolovanj«. Prenekaterikrat je bilo namreč ugotovljeno, da polproletarci zahtevajo »bolniški dopust« v času, ko je treba delati na polju. Da bi s tem za vselej prenehali, je ostrost glede izbire poklica — ali kmetovalec ali samo proletarec — povsem upravičena.

Razprave bodo morale konkretno govoriti o podobnih zadevah, če naj bi v brežiški občini (pa tudi drugod) zadovoljivo uresničili investicijski plan v kmetijstvu.

Bliža se jesenska setev

Čas za jesensko setev se naglo bliža, zato bodo v brežiški občini v kratkem posveti s predstavniki kmetijskih gospodarskih organizacij. Pogovorili se bodo predvsem o izpolnitvi plana za jesensko setev in o pogodbenih posevkih. Posveti bodo tudi z občani, zasebnimi kmetovalci, ki že več let zapovrstjo sodelujejo s kmetijskimi zadrugami. Dosedanji uspehi kooperacije se na primer kažejo že v tem, da so v letošnjem prvem polletju kmetovalci porabili skoraj več umetnih gnojil kakor vse lansko leto. Prve pogodbenike bo jeseni dobilo tudi KGP Brežice, ki se je uspešno vključilo v modernizirano kmetijsko pridelovanje.

»BELSAD« za odkup sadja in razvoj sadjarstva

Tovarna sadnih izdelkov »BELSAD« se pripravlja na odkup sadja in grozdja. Na posvetovanju s predstavniki kmetijske zadruge je direktor tovarne pojasnil, kaj vse bodo letos odkupovali. Razen sliv, breskev, jabolk in hrušk bodo odkupovali tudi bezeg, robido, maline in hibridno grozdje. »Zelo smo zainteresirani za odkup, zlasti zelenih jabolk, ki jih nujno potrebujemo za izdelavo pektinov, to pa je za nas dragocen izdelek,« je poudaril tovariš direktor.

Sadje bo za »BELSAD« odkupovala kmetijska zadruga na svojih poslovnih enotah po dnevnih tržnih cenah. Hibridno grozdje je zelo dobra surovina za izdelavo grozdnih sokov, ker ima posebno aromo. Kmetovalci naj temeljito premislijo, ali se izplača predelovati hibridno grozdje v vino, ki je brez tržne vrednosti, ali naj ga prodajo za izdelavo sokov. Po izjavi tovariša direktorja bodo letos stroji tovarne izkoriščeni le 10-odst., kljub temu da so storili vse potrebno za odkup sadja, saj

NOVICE ČRNOMALJSKE KOMUNE

imajo sklenjenih že pogodb za 400 ton sliv in za večje količine drugega sadja. Nova LUWA aparatura pa ima takšno zmogljivost, da potreb po surovinah še zdaleč ne bodo krili.

»Največjo pozornost je treba posvetiti belokranjskemu sadjarstvu. Tudi mi smo pripravljeni vložiti del svojih sredstev za razvoj sadjarstva v Beli krajini,« je dejal tovariš direktor. Bela krajina ima dokaj ugodne talne in podnebne pogoje za sadjarstvo, zlasti za slive. Žal, še vedno znova sprašujemo, kako dolgo bomo Belokranjci le obiralci plodov in kdaj bomo pričeli gospodarno sadjariti.

J. Š

Prve žarnice ob pešpoti pri Štefanu

Zvečer pred dnevom vstaje slovenskega ljudstva je prvič zasvetilo pet svetilk ob pešpoti pri Štefanu. Material je plačala krajevna organizacija ZB Semič, drogove so prispevali prebivavci, zvozila pa sta jih Lojze Skala iz Mladice in Tone Stezinar iz Trate. Udarniški izkop jam je organiziral Rade Potočnik, medtem ko sta elektriko prostovoljno napeljala Tone Vukšinič in Polde Pevc iz Semiča. V kratkem bodo uredili tudi ostala dela na pešpoti, po kateri hodi vsak dan najmanj 100 ljudi.

F. D.

Prisrčno srečanje internirancev

Transparenti, zastave in partizanska pesem so 5. avgusta že v zgodnjih jutranjih urah oznanjevali v Adlešičih veliki dan, dan prisrčnega srečanja preživelih internirancev in njihovih svojcev ter svojcev internirancev, ki so pustili življenje v italijanskih in nemških koncentracijskih taboriščih. Iz Adlešičev in okolice je bilo v raznih fašističnih taboriščih preko sto ljudi. Od teh se jih 31 ni več vrnilo.

Popoldne ob 16. uri se je zbralo pred gasilskim domom veliko ljudi na slavnostno zborovanje, ki ga je začel član ZB Alojz Cvitkovič. Vsi prisotni so z enominutnim molkom počastili spomin mrtvih internirancev ter padlih borcev. Preživela interniranca Peter Novak in Jože Adlešič sta prevzela venece in ga odnesla pred spomenik padlih. Daljši govor je imel internirance Ivan Grabrijan, ki je zaključil z besedami: »Naj bo to družabno srečanje preživelih internirancev in svojcev umrlih internirancev politična manifestacija enotnosti prebivalstva teh krajev, ki nismo in nikoli ne bomo pozabili prestanega gorja.« Vsi prisotni so zaključek govora in pozdrav tov. Titu pozdravili z dolgotrajnim aplavzom.

Prisotne je v imenu borčevskih organizacij okraja Novo mesto pozdravil tov. Vinko Vitkovič, ki je čestital organizatorjem tega družabnega srečanja ter vsem internirancem za njihovo junaško vedenje v koncentracijskih taboriščih in fašističnih zaporih. Poudaril je, naj bi čimveč internirancev opisalo svoja doživetja v internaciji in zbiralo drugo dokumentacijo, ki jo moramo očuvati našim potomcem.

Na koncu sta mladinca Boris Požek in Rudi Grabrijan recitirala dve internacijski pesmi, s čimer je bil slavnostni del zborovanja končan.

Zatem se je začelo pravo partizansko slavje. Borci in interniranci so drug za drugim obujali spomine na težke preživele dni. Pozdravljanja, stiskanja ni hotelo biti konca, saj so prišli na to družabno srečanje tudi interniranci, ki po vojni ne živijo več v tem kraju. Interniranske in partizanske pesmi so še dolgo v noč odmevale od bližnjih bregov združene v enoten glas ljudstva, ki obuja spomine na težke preživele dni.

Montažne hišice za delavce

Na svojih obratih je kmetijska zadruga Črnomelj začela graditi montažne hiše za delavce. V ta namen so izbrali prostore v Dragatušu na Krasincu in v Črnomlju. V Črnomlju so že postavili temelje za tri montažne hiše, ki jih bodo postavili v kratkem.

BREŽIŠKE VESTI

O delu ekonomskih enot v brežiških podjetjih

Te dni so se v gospodarskih organizacijah brežiške komune končali razgovori o delu decentraliziranih samoupravnih organov. Predstavniki občinskega in okrajnega sindikalnega sveta, ki vodijo posvete, so do zdaj obiskali tovarno pohištva, kmetijsko zadrugo, KGP, trgovsko podjetje »Krko« in trgovsko podjetje »Vino«, ki imajo največ ekonomskih enot. V teh gospodarskih organizacijah bodo potem analizirali uspehe decentralizacije, analize pa bodo uporabili pri sestavi predvidenih statutov gospodarskih organizacij.

M. A.

59 borcev pridobilo kvalifikacijo

Na raznih tečajih, ki jih je za svoje člane organiziral občinski odbor ZB v Brežicah, si je pridobilo kvalifikacijo 59 borcev. Zaposlili so se v vseh panogah, le za trgovsko stroko ni bilo posebnega zanimanja. Postopoma rešujejo tudi stanovanjski problem in bi trenutno potrebovali le 4 stanovanja za borce. V zdraviliške kraje so letos poslali okrog 20 svojih članov.

Brežiška avtobusna postaja

Če se z avtobusom pripelješ v Brežice ali pa skozi mesto samó potuješ, se ti zdi čudno, zakj avtobusi stoje ob cesti ali kar na cesti in obračajo kjerkoli. Prepričani smo, da bi se to vprašanje dalo urediti.

V Brežicah se razen Prevozovih avtobusov ustavljajo tudi avtobusi podjetij Kompas, Gorjanci in Avtopromet Celje, parkirni prostor pred gimnazijo pa je premajhen, da bi zadoščal za vse. Potniki so prisiljeni čakati na pločniku. Podjetje Prevoz je za dijake oskrbelo sobo poleg svoje pisarne, ki jo pozimi tudi ogreva, vendar tudi ta ne zadostuje. Ali res ne bi bilo mogoče parkirni prostor razširiti vsaj za dva do tri metre, postaviti lopo in čakalnico? S tem bi dobili kar dobro postajališče za avtobuse, pa tudi potnikom ne bi bilo več treba čakati na pločnikih. Poskrbljeno pa bi bilo tudi za prometno varnost sredi Brežic.

D. V.

Preprečimo tako trošenje!

Na nedavnem razširjenem plenumu občinskega sindikalnega sveta v Brežicah so razpravljali predvsem o novem zakonu zdravstvenega zavarovanja in zakonu o organizaciji in finansiranju zdravstva. V uvodnem poročilu je bilo poudarjeno, da bo potrebna večja budnost glede trošenja družbenih sredstev. Poročilo je naglasilo tudi, da bi bilo treba nesreče pri delu temeljito razčleniti, ker je največ takih nezgod, ki jim botruje alkohol, ko se delavci vračajo z dela.

Posebno pozornost je treba posvetiti tudi namišljenim bolnikom, ki v času »bolezenskega dopusta« opravljajo kmečka dela. Samo lani je bilo na področju okrajnega zavoda za socialno zavarovanje 260 takih. Zaradi tega je skoraj nujna kontrola nad posameznimi bolniki, zdravstveno osebje pa bo moralo proti namišljenim bolnikom ostreje ukrepati. Potrebo po večji povezanosti med gospodarskimi organizacijami in zdravstvenim osebjem pa narekujejo nekateri primeri, ko bi morale gospodarske organizacije same kontrolirati, kako član njihovega kolektiva izkorišča bolezenski dopust.

Problemi nastajajo tudi zaradi tega, ker ni zadostno organizirana zdravstvena služba. Pomanjkanje zdravstvenih delavcev (predvsem zdravnikov splošne prakse) je tako pereče, da v zdravstvenih domovih ni mogoče uvesti popoldanske ordinacije. Zato ljudje, ki sicer ne potrebujejo nujne zdravniške pomoči, zapuščajo delovna mesta v dopoldanskem času in po nepotrebnem zniževajo proizvodnjo.

Slabosti v organizaciji zdravstvene službe v občini so že tako pereče, da bo potrebno misliti na združevanje zdravstvenih zavodov. S tem bi se zmanjšali stroški za administrativni kader, ker bi ga bilo manj. Trenutno je predvidena pripojitev zdravstvenega doma na Bizeljskem k zdravstvenemu domu v Brežicah.

Upravnik podružnice zavoda za socialno zavarovanje tov. Hribernik je potem pojasnil, kakšne spremembe prinašata oba zakona. Pripomnil je, da je bolnikov vedno več, da pa je naloga gospodarskih organizacij, da z ustreznimi ukrepi preprečujejo porast bolezenskih dopustov. Predsednik ObLO tov. Šepetavc pa je menil, da bo treba med drugim popraviti slabe odnose med samimi zdravstvenimi delavci, če hočemo priti do napredka. Le-ti naj bi se resneje lotili svojih nalog in si bolj prizadevali.

Sklepe plenuma bo 5-članska komisija poslala sindikalnim podružnicam, ki so dolžne delati po sklepih plenuma.

M. A.

Kaj bo povedala revalorizacija?

V črnomaljski občini znaša celokupna vrednost osnovnih sredstev gospodarskih organizacij nekaj več kot 2 milijardi dinarjev. Po planu bodo gospodarske organizacije ustvarile letos 7 milijard 230 milijonov dinarjev prometa. Pri tem bo odpadlo na amortizacijo 157,1 milijona dinarjev.

Vse gospodarske organizacije se te dni pripravljajo na revalorizacijo osnovnih sredstev skupne porabe. V občinskem merilu je v ta namen osnovana 3-članska strokovna komisija, ki bo vsklajevala knjiženo stanje z dejanskim. Pričakujejo, da večje razlike v povprečju ne bo, čeprav bodo v nekaterih primerih znatni odstopi od stvarnega stanja.

V vsako hišo našega okraja: DOLENJSKI LIST!

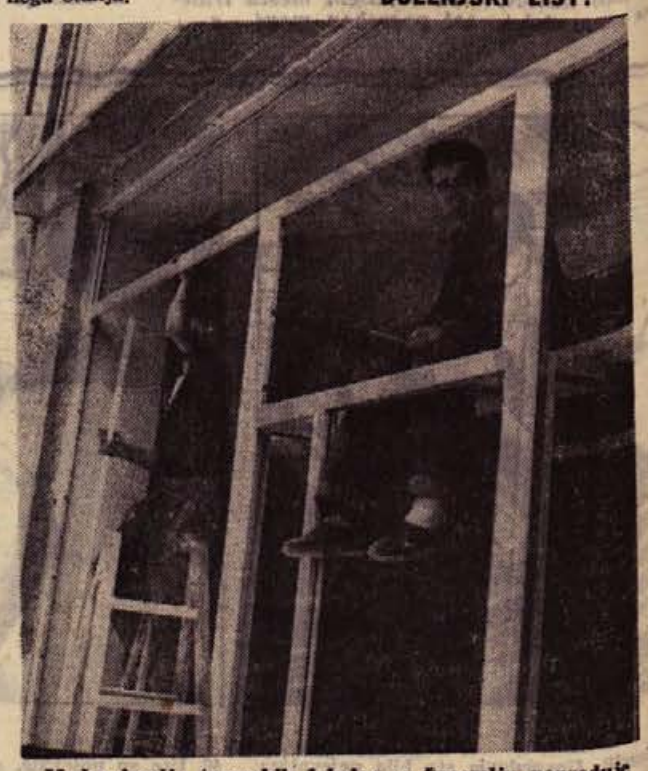

Modernizacija trgovskih lokalov v Črnomlju napreduje

Rudnik v Krmelju bo prenehal s proizvodnjo 31. avgusta

V našem listu smo že večkrat poročali o objektivnih težkočah v rudniku Krmelj. Glavne težave so se pojavile pri prodaji premoga. Zato se je moralo večje število rudarjev že v začetku tega leta zaposliti drugod. Za vse pa je družba poskrbela dober kos kruha.

Dokončno je določeno, da bo rudnik lignita v Krmelju prenehal obratovati 31. avgusta. Skupnost zna ceniti napore krmeljskih rudarjev pri povečanju proizvodnje v letih, ko je bilo postavljeno vprašanje izpolnjevanja planov v naši premogovni industriji. Krmeljski rudarji so svoje obveznosti izpolnili, prav tako pa bo sedaj v kritičnih trenutkih skupnost izpolnila obveznosti do krmeljskih rudarjev. V ta namen je že odobrenih 350 milijonov dinarjev za postavitev novega kovinskega podjetja v Krmelju.

vega polletja z 71 odst., narodni dohodek pa s 36 odst. Nadalje je bil dosežen osebni dohodek s 77 odst., medtem ko je bilo zaposlenih le 71 odst.

V Krmelju se bo razvila nova industrija. Na delovnih mestih se bodo zaposlili krmeljski rudarji, ki bodo s svojo dolgoletno izkušenostjo in vestnostjo uresničevali nove proizvodne naloge.

Uspešno mlado podjetje v Sevnici

Trgovinsko podjetje »Sloga« je v začetku leta izločilo iz svoje postranske dejavnosti konfekcijo. Le-ta je postala samostojno obrtno podjetje, z nazivom »Jutranjka«. Mlado podjetje v težkih delovnih pogojih doseglo v prvem polletju preko 73 milijonov dinarjev bruto proizvoda. Omeniti moramo, da se delo podjetja odvija v veliki meri kar po domovih, zaposluje pa okoli 30 ljudi, predvsem žensko delovno silo.

»Jutranjki« bi bilo treba pomagati in ji dodeliti primerne prostore ter odobriti kredit za povečanje proizvodnje.

SEVNIŠKI VESTNIK

»Metalna« iz Maribora se je z vso resnostjo lotila graditve tega obrata, ki bo verjetno pričel s poizkusno proizvodnjo že v začetku prihodnjega leta.

Kljub vsem težkočam je kolektiv rudnika v prvem polletju dosegel zadovoljive uspehe. Celotni dohodek je bil dosežen v primerjavi z lanskoletnim dohodkom pr-

Povečanje zemljišč družbenega sektorja

Perspektivni plan kmetijskega razvoja metliške občine predvideva znatno povečanje zemljišč družbenega sektorja. Tako namerava že v letošnjem letu pridobiti 145 ha obdelovalnih površin na območju Mestnega loga kmetijsko posestvo. S tem bodo zagotovili krmno osnovo za povečanje kapacitete hleva in izvršili arondacijo posestva. S pripojenimi zemljišči bo posestvo imelo preko 280 ha obdelovalnih površin. Ustanovili so že posebno komisijo za urejevanje lastništva.

Neobdelana zemljišča v metliški občini

Površina neobdelanih površin v metliški občini znaša okrog 150 ha. Lastniki teh zemljišč so največkrat tisti, ki so v delovnem razmerju, upokojenci ali starejši, onemogli ljudje. Taka zemljišča bo nujno potrebno odkupiti ali tudi odvzeti in izročiti gospodarski organizaciji za daljšo dobo. Le-ta se jih bo lahko posluževala pri arondaciji svojih zemljišč. Le tako bo mogoče zvišati povprečni pridelek v metliški občini in preprečiti, da bi se rodovitna polja spreminjala v travnike ali pa ostala zapleveljena.

METLIŠKI TEDNIK

Nered v metliškem parku

Že nekaj časa se Metličani pritožujejo, da neznanci uničujejo po parku nasade, skačejo po klopeh in jih razbijajo ter delajo škodo. To se dogaja samo poleti, o počitnicah, zato vse kaže, da to delajo šolarji in študentje, ki prihajajo na počitnice. Upravičeno lahko vprašamo, kje je njihov odnos do družbene lastnine in njihova zavest!

Seja ObLO Metlika

V soboto, 11. avgusta, bo redna seja ObLO Metlika, na kateri bodo razpravljali o perspektivnem razvoju kmetijstva in gozdarstva na območju občine ter o nekaterih drugih aktualnih problemih.

V zdravilišču Šmarješke Toplice je trenutno še nekaj prostora

Ali bo v Krmelju ustanovljen otroški vrtec?

Veliko besed je bilo že izrečenih o potrebi ustanovitve otroškega vrtca v Krmelju. Vsi predlogi pa so še do danes ostali neuresničeni, čeprav je v Krmelju večje število otrok, ki bi lahko našli v tej varstveni ustanovi pravilno vzgojo, skrb in zavetišče. Sedaj pa so otroci zaposlenih staršev po večini prepuščeni sami sebi.

Pred nekaj meseci je bila ustanovljena stanovanjska skupnost in tudi že izvoljen njen svet. Nedvomno bi stanovanjska skupnost pri ustanovitvi otroškega vrtca lahko odigrala pomembno vlogo. Pri tem so ji dolžne pomagati tudi ostale organizacije in društva. Potrebno bi bilo prenoviti prostor v šoli in v ta namen zbrati nekaj prostovoljnih prispevkov. Poleg šole je že primerno otroško igrišče. Z ustanovitvijo otroškega vrtca bi dobila zaposlitev tudi otroška vzgojiteljica, ki je trenutno brez nje.

Ustanovitev otroškega vrtca v Krmelju ne bi bila problem, če bi se je lotili preudarno in s skupnimi močmi.

Marljivi člani SZDL v Tržišču

Večina organizacij je v poletnem času zaradi dopustov in dela na polju manj delavnih. Ne moremo pa trditi, da je tako s krajevno organizacijo v Tržišču. Člani SZDL se tudi sedaj redno sestajajo in razpravljajo predvsem o gospodarskem napredku kraja. Krajevna organizacija trenutno pripravlja akcijo za zgraditev prosvetnega doma. S tem se bo pričela uresničevati dolgoletna želja domačinov. Pri gradnji nameravajo ljudje sodelovati s prostovoljnimi deli in denarnimi prispevki. V kratkem bodo pričeli tudi z deli pri obnovi vodovoda.

Ljudje zaupajo krajevni organizaciji SZDL, ker se le-ta prizadeva doseči gospodarski in politični napredek v kraju.

V perspektivi: predvsem BELT in ISKRA

V Črnomaljski občini pripisujejo možnosti največjega razvoja predvsem dvema industrijskima podjetjema: Beltu in obratu Iskre v Semiču, ki se je nedavno osamosvojil. Ker v prihodnosti ne nameravajo zgraditi še kakšnega novega podjetja, bodo pojačali predvsem ti dve, od katerih ima prvo že za milijardo 100 milijonov dinarjev prometa in drugo za 783 milijonov. Podjetji bi bili tudi glavna industrijska izvoznika v črnomaljski komuni.

Novice iz Šmarjete

Pretekli mesec je bila skupna seja gasilskih društev Šmarjeta, Bela cerkev, Orešje in Zbure, na kateri so se dogovorili, da se bodo združili. Društva bodo delovala kot doslej, enoten odbor, ki se ga izvolili, pa bo usmerjal delo. Osrednji odbor bo imel sedež v Šmarjeti.

Pred kratkim je imel šolski odbor redno sejo, na kateri so reševali razne pereče probleme. Upravitelj je poročal o delu šolskega kolektiva in o uspehih v preteklem šolskem letu. Razpravljali so tudi o pravilniku o osebnih dohodkih. Odbor je nekatere točke spremenil in pravilnik potrdil. Treba pa je pripomniti, da bi odbor lahko uspešneje deloval, če bi sejam prisostvovali vsi člani. Če se bodo te nerednosti dogajale tudi v bodoče, bodo izbrali nove, bolj delavne člane odbora.

Večkrat so že razpravljali o novih prostorih za mesarijo, vendar niso mogli najti prave poti do njih. Pred tedni je novomeška mesarija sporočila, da ima že vse pripravljeno za otvoritev nove mesarije, samo naj pripravijo prostor. Kmetijska zadruga Šmarjeta in družbene organizacije so pripravile dva prostora in vanju investirale tudi že precej denarja, zdaj pa ni nikogar, ki bi se vselil. Upravičeno se vaščani sprašujejo, kdo je kriv za tako nepremišljeno delo. D. P.

NOVOMEŠKA HOTELA V JULIJU

Oglasili smo se v obeh novomeških hotelih in se pozanimali za število nočitev v preteklem mesecu.

Hotel Kandija je v juliju obiskalo 129 domačih gostov, ki so prenočili 247-krat. Inozemskih gostov je bilo 39, teh nočitev pa 51. Od lanskega leta se kaže malenkosten porast le pri številu inozemcev; število domačih gostov je letos manjše. V juliju 1961 so imeli 39 nočitev inozemcev, domačih pa 395.

V Metropolu so imeli v letošnjem juliju 233 domačih gostov, nočitev pa 414. Tujih gostov je bilo 112, nočitev 117. V primerjavi s preteklimi leti število domačih in tujih gostov pada. To pa je v Sloveniji splošen pojav, saj so cene le prepogosto tudi za tujce previsoke in se raje poslužujejo campingov. Število postelj v novomeških hotelih zadostuje. Pričakujejo pa, da se bo prihod tujih gostov v bližnji prihodnosti povečal predvsem po zaslugi nove carinske uredbe za inozemce. Že zdaj je bilo v hotelu Metropol zmenjanih več tujih valut kot lani kljub manjšemu številu tujcev.

Vsak četrtek: DOLENJSKI LIST!

V novomeško poslovalnico Jadranturista pride vsak dan skoraj 60 ljudi po različne drobne informacije. Inozemcev je letos več kot lani, vendar manj Angležev; največ je Nemcev, Francozov in Avstrijcev. Tujci se večinoma zanimajo za ribarjenje na Krki. Drugače se je letos podvojilo število uslug, predvsem posredovanje potnih listov.

Nekaj letošnjih turističnih pomanjkljivosti: VOZNI REDI so predragi (vsako leto se vsaj za 50 din podražijo), preveč imajo tiskovnih in drugih tehničnih napak –manjkajo nekateri listi, ni ladijskih in avionskih linij. Tudi za podatke, ki so sicer lepo izpisani, nihče ne jamči. Bil je primer, ko so prodali ladijsko vozovnico po lanskem ceniku, pa je bilo narobe – letos je ta vozovnica cenejša! Novomeški turistični urad se še pritožuje, da ne dobiva informacij od hotelov. Ce jih dobijo sredi sezone, je to že prepozno. In še: do nedavnega se ni vedelo, čigav je camping na Otočcu.

Vse preveč sameva prijazni potokaz pri Paderšičevi koči nad Gospodično. Pa vendarle tako prijazno vabi: na Krvavi kamen, k Miklavžu, na Trdinov vrh, Maličev krč in še kam... Zdaj, v času najštevilnejših dopustov, je v prijaznem planinskem domu na Gorjancih le nekaj gostov, ki znajo ceniti mir, počitek, prijetno senco košatih gozdov in lepote prostranih gorjanskih košenic...

Kaj je in kaj ni res

V Dolenjskem listu št. 22 z dne 31. maja 1962 je izšel članek pod naslovom »Čudne razmere v klavnici in mesariji«, kjer je pisec navedel dejansko stanje nepravilnosti v mesarskem podjetju v Metliki. Tov. I. J. je v 30. štev. Dolenjskega lista odgovoril na ta članek, v katerem z neutemeljenimi in neresničnimi podatki navaja drugačno stanje podjetja, da bi olepšal dejanske razmere in vse inšpekcijske organe prikazal kot nesposobne in njemu sovražno razpoloženje – Na ObLO Metlika so nam dali pojasnila, ki so odgovor na članek upravnika mesarskega podjetja Metlika tov. I. J.

Uvodoma naj povemo, da je bil ObLO pravilno seznanjen s stanjem podjetja, saj so bili odborniki s tem že poprej seznanjeni na raznih posvetih komisij in svetov, zato so sami sprožili, da se vprašanje nujno in hitro reši. Šele potem je ObLO na seji obravnaval primer mesarskega podjetja. Vse navedbe v prvem članku so resnične.

Za odstavek, kjer se govori o nehigieničnih prostorih, imajo inšpekcijski organi dokumentirane podatke, ki so jih zbrali pri opravljanju službe. Kot pojasnilo naj velja, da so inšpekcijski organi naleteli na stanje v prodajalnah, kjer so bile stene polite s krvjo, nesnaga pod pulti in ostanki na tnalih za sekanje mesa iz prejšnjega dne. V izložbenem oknu poslovalnice št. 1 največkrat ni bilo mesa, za kar je poslovodja izjavil, da nima časa ali da je pozabil. V poslovalnici št. 2 dolgo izložbenega okna ni bilo. Tržni inšpektor je izdal odločbo, naj se to uredi, vendar ni vse nič pomagalo. Šele ko je sodnik za prekrške podjetje in upravnika kaznoval z denarno kaznijo, je bilo vprašanje rešeno.

Predsednik ObLO se je sam prepričal o slabem higienskem stanju podjetja, o tem diskutiral s prebivalci, vendar brez uspeha. Volivci so kazali na nepravilnosti, nikogar pa ni bilo, ki bi dajal odgovor na to.

Pisec članka nadalje navaja, da ObLO podjetju ni priskočil na pomoč s krediti za urejanje lokalov. Na odseku za gospodarstvo smo zvedeli, da je upravnik podjetja zaprosil le enkrat in takrat mu je bil kredit odobren v višini 500.000 din. S podobnimi prošnjami ga ni bilo niti prej in ne pozneje več. Tov. upravnik bi moral vedeti, da kredit izdaja banka na osnovi prošnje, v kateri so prikazane rentabilnosti, poslovanje podjetja in potrebe. Tudi tu so podjetju odobrili določen znesek. Z gotovostjo lahko trdimo, da ni nobeno podjetje, ki je iskalo sredstva za svoj razvoj, ostalo brez najnujnejših kreditov. Pri Mesariji o kakšni gradnji prodajnih prostorov nimajo nobenih zamisli ne načrta, kjer bi bile razvidne perspektive podjetja v razvoju.

Pripomnili bi še, da so na zborih volivcev sami državljani večkrat sprožili vprašanje poslovanja in postrežbe v podjetju, a na žalost ni bilo ne upravnika in ne kogar koli iz podjetja, ki bi dal na to ustrezajoče odgovore ali bi prikazal težave. Predsednik ObLO je skoraj pol leta vabil upravnika podjetja na razgovor o notranjih težavah v podjetju, toda ni mu ga uspelo dobiti niti enkrat.

Volivci se bodo gotovo še spominjali ustnega časopisa, ki sta ga priredili uredništvo in uprava Dolenjskega lista. Tam so z nazornimi slikami in besedo prikazali stanje ene izmed poslovalnic mesarskega podjetja. O odkupu živine govori uredba o trgovini jasno, da je prepovedan nakup od zasebnikov iz hlevov. Upravnik sam je izjavil, da je to delal in da bo tudi vnaprej delal tako. Ni se omejil samo na metliško komuno, temveč je šel še drugam, kar je utemeljeval z ugodnejšo maržo. Mi pa se vprašamo: kakšen je bil čisti dohodek, koliko je imela družba od tega koristi? V preteklem letu je čisti dohodek od 130,000.000 din prometa znašal 1,333.000 din. V prvem polletju 1962 je podjetje doseglo 50 odst. plana v višini 60,300.000 din, od tega samo 1,981.000 din dohodka. Plače v istem času pa znašajo 2,172.000 din.

Glede odstavka, kjer tov. I. J. pravi, da ni dolžan legitimirati prodajalca, je dokazano, da upravnik osebno pozna prodajalce in mu jih ni bilo potrebno »legitimirati«, da bi ugotovil priimek in potni list, da bi ne bilo potrebno ponarejati odkupne bloke. Na žalost se je dogajalo tudi to. Naj navedemo samo en primer: Odkupni blok se glasi na Antona Cajnarja, posestnika iz Krasinca, ki je prodal dne 8. julija 1961 6 prašičev po 240 din kilogram in prejel 127.200 din. Omenjeni posestnik, ki ga tov. I. J. osebno pozna, pa je dal tržnemu inšpektorju tudi pismeno izjavo, da teh prašičev podjetju ni prodal ter da je njegov podpis na odkupnem bloku ponarejen. Takih primerov po izjavi tržnega inšpektorja je še več.

Tov. I. J. nadalje pravi, da je tržni inšpektor poročal o vseh napakah v podjetju iz mržnje do njega samega. Odgovor bi bil, da je bilo to mnenje tržnega veterinarskega in sanitarnega organa. Če bi osvojili mnenje tov. upravnika, bi se morali inšpektorji zameriti vsem, kjer bi naleteli na nepravilnosti poslovanja. Če zastopajo zakonitost, to ni mržnja!

Ne trdimo, da tov. upravnik nima dosti dela; res je na potu od jutra do večera in tudi ponoči. Vprašamo pa se, ali je to podjetju koristno? Ali je dolžnost upravnika, da je šofer in prevoznik živine? Mnenja smo, da ne! Kdo se mora zanimati za poslovanje podjetja, finančno stanje, higieno in podobno? Prav gotovo upravnik podjetja! Prisluhniti je treba tudi glasu volivcev, njihovim potrebam, jim pojasnjevati na zborih to ali ono nepravilnost. Treba je živeti z družbo, vključiti se v njeno življenje!

Organizacija podjetja, skrb za vajence in ostale zadeve so stvar vseh uslužbencev, toda upravnik sam mora imeti stalen vpogled v delo podjetja. – Ena največjih težav je še to, da se podjetje že dve leti bori s finančnim poslovanjem, ker nima svojega računovodje. Zakaj ga ni?! Če bi bil, bi mnoge nevšečnosti izginile in delo bi potekalo v redu in zakonito.

Prijateljeva mama je umrla

Pretekli teden je v Ravniku pri Šentrupertu v 76. letu starosti umrla MALKA PRIJATELJ, znana partizanska mamica na šentruperškem področju. Pred vojno je živela tako kot tisoči kmečkih žena, se mučila po njivah in skrbela za številno družino. Rodila je 10 otrok, štirje so ji umrli mladoletni. Otroke, svoj zaklad, je vzgajala v naprednem duhu. Ko je pričela ljudska revolucija, je vsa družina brez oklevanja vedela, kje je njeno mesto. Dva sina sta se borila v vrstah NOV, dve hčerki sta delali kot aktivistki v Ljubljani. Prijateljeva mama pa je po svojih najboljših močeh, čeprav doma, podpirala narodnoosvobodilno gibanje. Prenekateri partizan je pri njej našel zatočišče, dobil hrano in toplo materinsko besedo. Skrbela je za ranjence in pošiljala partizanom hrano. V neposredni bližini Ravnika, v Šentrupertu in na Veseli gori, so bile belogardistične postojanke. Prijateljeva mama pa ni klonila in je v svoji neomajni skrbi za partizane marsikdaj postavljala svoje življenje in varnost skromnega doma na kocko.

Pogrebni sprevod, v katerem je bilo več kot tisoč ljudi, ki so se prihiteli poslovit od nje iz domačega kraja in drugod, je bil najlepši dokaz, v kako lepem spominu je bila vsem. Šentrupert je bil mišljenja, da takega pogreba še ni bilo. Pred domom se je od pokojnice poslovil upravnik KPD Dob Pavšič, ob grobu na pokopališču pa tov. Bogo Komelj iz Novega mesta in upokojeni šol. upravitelj Brezovar iz Šentruperta. Godba na pihala iz Straže je igrala žalne koračnice, moški pevski zbor »Dušan Jereb« je pel žalostinke, gasilska četa iz Šentruperta je sodelovala v sprevodu, iz Trebnjega in Novega mesta pa so prihiteli člani ZB in predstavniki Združenja šoferjev in avtomehanikov ter Avto-moto društva s prapori. Pokojnično krsto so dobesedno zasuli z venci in cvetjem.

Pokojne Prijateljeve mame ne bomo nikoli pozabili.

Gornji jez in gladina Krke v Novem mestu

Proti koncu avgusta, seveda če ne bo vreme nagajalo, bodo končali z obnavljalnimi deli na gornjem jezu na Krki. Kljub temu, da jez najbrž ne bo več služil svojemu pr-

NOVOMEŠKA KOMUNA

votnemu namenu, usmerjanju vode proti mlinu, tistih šest in pol milijona dinarjev, ki so bili vloženi v njegovo obnovo, ne bodo vrženi stran, saj se je gladina vode v Novem mestu tako znižala, da so pogledali iz Krke že skoraj vsi izlivni kanali. Tako se je v njihovi okolici včasih razširjal neznosen smrad, raztresala pa se je tudi vsa umazanija. Ko bo jez obnovljen, se bo v Novem mestu gladina vode zvišala za okrog 60 cm in pod vodno gladino bodo prišli vsi izlivki kanalizacij.

Delati so pričeli v lanskem juliju in so morali zaradi slabega vremena v tem času dvakrat prekiniti. Zadnje narasle vode so odnesle okrog sto kubikov vgrajenega materiala.

Brežice dobijo spomenik

Na občinskem odboru ZB v Brežicah smo zvedeli, da nameravajo prihodnje leto postaviti v bližini brežiškega gradu 18 metrov visok spomenik kot simbol poguma naših ljudi v času vojne in ljudskega upora proti okupatorju. Načrte za spomenik je izdelal inž. arh. Mušič, spomenik in ureditvena dela pa bodo veljala pet milijonov dinarjev. Spomenik bo dobro viden z vseh strani, zlasti z avtomobilske ceste.

»France, zdaj pa prinesi mojega vina!«

Alojzija Štrukelj, že od ustanovitve članica Rdečega križa v Beli cerkvi, je 13. ju-

nija praznovala 95. rojstni dan. Ko jo je obiskala tričlanska delegacija krajevnega odbora RK in jo skromno obdarovala, se je slavljenka presenečena obrnila k svojemu tudi že ne več mlademu sinu z besedami: »France, zdaj pa prinesi mojega vina!« In prva je zapela: »Vince je sladko, teče prav gladko...« Potem je pripovedovala o svojem trdem življenju, o preživljanju z dnino, o dneh, ko je morala živeti v pomanjkanju.

Želimo ji, da bi v zadovoljstvu dočakala tudi stoti rojstni dan.

Justi Lenart

Na Rogu že druga brigada

Zadnje dni julija je odšla na roško delovišče mladinska brigada »Franc Rozman-Stane«, v kateri je 35 fantov in deklet drugega letnika ekonomske šole v Novem mestu. Nadaljuje dela, ki jih ni dokončala brigada novomeških gimnazijcev, ki se je mudila na Rogu v juliju. Delo je naporno, zlasti za dekleta.

MALI OGLASI V NAŠEM LISTU VAM PRINESEJO USPEH!

XVIII. MDB gre v Svetozarevo

Včeraj je iz Novega mesta odpotovala XVIII. novomeško-koprska MDB »Mirana Jarca«, ki bo delala mesec dni v Svetozarevu v Srbiji. V brigadi je 60 srednješolcev in ostalih mladincev iz novomeškega in 60 iz koprskega okraja. Vodi jih Jure Perko, član okrajnega komiteja LMS v Novem mestu.

SLAVJE V MIRNI PEČI

Preteklo nedeljo je gasilsko društvo v Mirni peči slavilo 60-letnico obstoja. Društvo je k praznovanju povabilo tudi vsa okoliška društva, ki so skupno izvedla pod vodstvom domačega poveljnika Karla Galiča veliko gasilsko vajo. Po vaji se je razvil do gasilskega doma slavnostni sprevod mimo tribune, na kateri so bili poleg edinega še živečega ustanovitelja društva tov. Jožeta Bartlja še predsednik domačega društva, zastopnik OGZ in zastopnik obč. GZ.

Po mimohodu je predsednik društva opisal društveno zgodovino. Društvo je staro 60 let, vendar je bila že pred njegovo ustanovitvijo v vasi požarna obramba, ki jo je ustanovil 1887 učitelj Krištof. Požarna obramba pa je delovala dobrih 10 let.

Potem je bilo prebivalstvo Mirne peči brez gasilcev vse do leta 1902. To leto se je pok. trgovec Alojzij Hude zavzel, da so ustanovili gasilsko društvo. Takoj prvo leto so prodali staro brizgalno in si kupili novo. Sicer tudi ta brizgalna ni povsem ustrezala, saj je bila težka in okorna, vendar je bila boljša od prve. 1906 si je društvo zgradilo gasilski dom, ki ga še danes uporablja, 1928 pa je kupilo motorno brizgalno.

Zadnja vojna je tudi to društvo močno prizadela. Okupator je uničil skoro vse orodje, gasilski dom je bil na pol porušen, brizgalna pa poškodovana. Po vojni so gasilci odstranili ruševine in si znova nabavili opremo in orodje ter celo avtomobil. K vsemu so zelo veliko pripomogli vaščani sami z delovnimi akcijami, darili in posojili. Tako društvo danes spet krepko dela. Zlasti razveseljivo je, da so člani društva kot prvi dobro razumeli težnjo po združitvi gasilskih društev v centre in pripomogli, da je občinska gasilska zveza Novo mesto ustanovila tam prvi gasilski center.

Po govoru društvenega predsednika je društvu čestital in izročil lepo izdelano diplomo zastopnik okrajne gasilske zveze tov. Japelj, nato pa je zastopnik občinske gasilske zveze Novo mesto Polde Cigler izrekel čestitke društvu, članom pa razdelil značke in diplome za dolgoletno službovanje.

-r

Novomeška kronika

■ **Priključek na avtomobilsko cesto** v Mačkovcu so prejšnji teden na novo asfaltirali. Ker je tod promet zelo velik (vsak dan vozi nešteto avtobusov, osebnih in tovornih vozil), je bila cesta že precej jamasta, kar je oviralo lepo vožnjo. Zdaj pride na vrsto še priključek proti Hmeljniku.

■ **Okrog 300 sreček državne loterije** proda vsak teden podružnica Ljubljanskega dnevnika na Glavnem trgu. Sreča je prebivalcem našega mesta naklonjena, saj je bil pred kratkim največji dobitek celo 80.000 din. Prav tam vplačujejo tudi igralci LOTA. Vsak teden vplačajo okrog 20.000 do 25.000 din. Igralcev športne prognoze je sicer manj, kaže pa, da so odlični napovedovalci športnih izidov. Tako je pred kratkim imel neki vplačnik dvakrat po 11 pravilnih zadetkov, za kar je prejel okrog 44.000 din.

■ **Prodajalno Radio oprema** na Glavnem trgu povečujejo. Poslovalnica je bila v zadnjem času, ko so prišle na trg nove pošiljke elektromateriala, prenatrpana. Pričakujemo, da bo preurejena prodajalna tudi v prihodnje tako bogato založena z raznovrstnimi napravami, radijskimi sprejemniki, tranzistorji in drugimi izdelki, po katerih je največje povpraševanje.

■ **Že pred tremi tedni** so začeli s preurejanjem in modernizirarjem novomeške osnovne šole »Katje Rupena«. V stavbi bodo preuredili električno napeljavo, v vsako učilnico namestili 9 luči in nad tablo dva reflektorja, uredili ozvočenje in popolnoma preuredili vodovodno inštalacijo in sanitarije. Razen tega bodo vso notranjost stavbe prepleskali in v prostorih, ki imajo še ladijski pod, položili parkete. Vsaka učilnica dobi umivalnik s tekočo vodo. Preureditev je prevzelo podjetje »Pionir«, ki se je zavezalo vsa dela opraviti do začetka pouka. Vsa popravila bodo veljala okoli 20 milijonov dinarjev.

■ **Številni Novomeščani,** zlasti pa mladina, se te dni hladijo v Krki. Edini možen dostop v vodo je zdaj nasproti podrtega kopališča na Kremenovi mlvki. Otroci se počutijo tu kot na portoroški plaži, večji pa se na obsežnem travniku sončijo ali pa igrajo z žogo. Krka je bila v ponedeljek tako topla kot že dolgo ne. Prostor je zelo ugoden za kopanje, vprašanje pa je, če ni kremenčev pesek zdravju škodljiv.

■ **Sadja in zelenjave** je bilo na minulem ponedeljkovem živilskem trgu dovolj. Solato so prodajali po 150 din, za zelje so zahtevali 60, za krompir 50, za kumare 80, za peso 80, za špinačo 100, za jajca 25, za fižol 150, za grah 120, za čebulo 80, za jabolka 60, za hruške 60, za ringlo 70, za paprike 160 in za ribe 320 din za kilogram. Tokrat smo pogrešali le gobe.

■ **Gibanje prebivalstva:** rojstev in smrti v mestu ni bilo. Poročili so se: Franc Pavlič, šofer iz Koštialove 29, in Marija Henigman, uslužbenka iz Jurke vasi; Milan Potrč, farmacevtski tehnik, in Alojzija Udovič, uslužbenka, oba s Kidričevega trga 2; Ljubo Žagar, predmetni učitelj s Cesite v Ragov log 3, in Marija Grum, uslužbenka iz Ljubljane; dr. Branko Štalzer, zdravnik, Nad mlini 26, in Vida Verček, medicinska sestra iz Cegelnice.

Poročali smo že, da je stolpič v Žabji vasi že pod streho, prav to pa kaže danes tudi fotografija stolpiča v Bršlinu; hkrati rasteta iz tal tudi že 3. in 4. stolpič

Gorjanci, Kanin in Mangart vabijo

Planinsko društvo Novo mesto organizira 12. avgusta izlet na Gorjance. Odhod iz Novega mesta z avtobusom ob 6.20 do Vahte, od tod pa peš do Gospodične in Miklavža, od koder se spustimo v Pendirjevko ali Kobile, nato pa krenemo mimo Gracarjevega turna (ogled gradu in Trdinove sobe) do Mokrega polja. Od tam se vrnemo z avtobusom v Novo mesto.

Ponovno opozarjamo planince na drugi veliki izlet v Julijske Alpe, ki ga priredimo v dneh 19., 20. in 21. avgusta na Kanin (2592 m) ali Mangart (2678 m). Tja se odpeljemo iz Ljubljane z avtobusom preko Kranjske gore in Vršiča v dolino Trente (ogled izvira Soče) do Bovca, nato pa peš na Kanin. V primeru, da pojdemo na Mangart, se bomo iz Bovca odpeljali z avtobusom po dolini Koritnice skozi Log pod Mangartom na Predel, zatem pa po najvišji planinski cesti v Jugoslaviji (do višine 2072 m). Od tam bomo po enoinpolurni pešhoji prišli na vrh Mangarta.

Vsi, ki se nameravate udeležiti izleta na Kanin oziroma Mangart, se zaradi kondicije udeležite tudi izleta na Gorjance v nedeljo, 12. avgusta.

Vse informacije daje in sprejema prijave Jožica Turk v poslovalnici »Jadran turista« na Glavnem trgu. Za izlet na Gorjance se prijavite do sobote, 11. avgusta, do 16. ure.

Združitev zdravstenih domov

S 1. januarjem 1963 se bodo vse zdravstvene ustanove v občini Videm-Krško združile v en zdravstveni zavod z nazivom: »Občinski zdravstveni dom«. Sedež »Občinskega zdravstvenega doma« bo do zgraditve novega zdravstvenega doma v Krškem na Senovem. Tak sklep je bil sprejet na zadnji seji občinskega ljudskega odbora.

Na področju občine Videm-Krško so štiri zdravstvene ustanove ambulantno-polikliničnega tipa. Ustanove so v upravno-ekonomskem pogledu samostojni zavodi z organi družbenega upravljanja. V strokovnem pogledu pa so te ustanove povsem izolirane enote, ki svojo dejavnost razvijajo po izdelanem ali pa neizdelanem programu zdravstvene zaščite prebivalstva. To pomanjkljivost je zdravstvena zakonodaja sicer skušala odpraviti z ustanavljanjem zdravstvenih centrov. Vedeti pa moramo, da imajo zdravstveni centri izključno strokovni značaj. Delovnega programa v zdrastvu pa ni mogoče izvesti, če niso hkrati urejeni upravni in kadrovski odnosi. Iz teh razlogov bo tudi prišlo do združitve zdravstvenih ustanov na področju občine.

S tem bo zdravstvena služba v občini bolje urejena, imela bo enotno strokovno, kakor tudi upravno-ekonomsko vodstvo. Vrednosti take ureditve zdravstvene službe v občini pa je več. Predvsem

POROČEVALEC KOMUNE VIDEM-KRŠKO

se bodo visoko kvalificirani zdravstveni delavci, ki so sedaj še zadolženi s čisto upravnimi in ekonomskimi vprašanji, lahko povsem posvetili strokovnemu udejstvovanju. Prav tako bo matični občinski zdravstveni dom v pogledu kadrovske politike laže opravljal razmeščanje osebja po trenutnih potrebah v različna področja občine. Načrtno bodo uporabljena tudi osnovna sredstva, ki so do sedaj bila morda ponekod nepopolno izkoriščena. To velja tudi za načrtno uporabo investicijskega sklada. Enotna uprava bo laže sproti in enotno reševala ekonomsko bazo poslovanja zdravstvene službe.

Vsekakor bo nova reorganizacija zdravstvene službe na območju občine v ekonomskem pogledu koristna. Hkrati pa lahko pričakujemo od te organizacije velike koristi tudi zavarovanci oziroma bolniki.

NEUPRAVIČENA POMANJKLJIVOST

Ko pridemo z zahodne strani v Novo mesto, opazimo napisno tablo že takoj pod Kačjo ridо. Ves ta predel od table do železniške postaje pa je tako slabo oskrbovan, da je v obup šolskim otrokom, gospodinjam in vsem drugim, ki se ceste poslužujejo. Se slabše pa je z razsvetljavo. Tě namreč sploh ni. V nekaterih predelih je tako zatemnjeno, da moraš dobesedno tipati, če hočeš naprej. Zamislite si, kakšen je otrokov občutek, ko se sam vrača domov v taki temi in nenadoma sreča pijanca. Se starejši ljudje beže, otrok pa je prisiljen, da se vrača tod domov. Nihče ne uredi teh stvari, kljub temu, da so o njih že večkrat razpravljali na zborih volivcev.

Razsvetljava v tem delu mesta pa bi bila potrebna tudi vsem, ki potujejo skozi Novo mesto, saj je tu odcep na avtomobilsko cesto. Razen tega je napisna tabla na tako nizkih podstavkih, da je voznik, ko jo zagleda, že mimo. Ni redek primer, ko državljani sprašujejo po odcepu, kaj šele tujci, ki vozijo hitreje, ker so navajeni urejenih križišč in odcepov!

Prav bi bilo, da bi bil odcep iz varnostnih razlogov osvetljen in da bi bila usmerjevalna deska bliže z ene in druge strani. Tudi napis naj bi bil vidnejši. Prebivalci bi bili pristojnim forumom za dokončno rešitev teh vprašanj hvaležni.

rr.

Borci NOV se zahvaljujejo

Občinski odbor Zveze borcev iz Vidma-Krškega je tudi letos poslal na oddih okoli 40 borcev in članov ZB. Vsi ti borci, ki so potrebni klimatskega ali kopališkega zdravljenja, so se večina zdravili v Čateških Toplicah, na Bohorju ali na Lisci.

Skupina borcev, ki je preživela nekaj tednov na okrevanju na Bohorju, se je za skrb pismeno zahvalila občinskemu odboru ZB. V svoji zahvali je med drugim zapisala:

»Zadovoljni in srečni smo, ker smo na okrevanju na Bohorju. Ta kraj nam obaja spomine na krvave dni v NOV in na borce Kozjanskega odreda. Želeli bi, da se tudi ostali borci odpočijejo na partizanskem Bohorju. V domu smo zadovoljni in navdušeni nad dobro postrežbo in pozornostjo oskrbnice doma. Tudi domačini so nas toplo sprejeli. Veselimo se svobodnega in radostnega življenja.«

Občinski odbor ZB bo še nadalje skrbel za svoje člane in po svojih možnostih potrebne pošiljal na okrevanje.

Premalo tehtnic

Na tržnici v Vidmu-Krškem je le nekaj tehtnic; ker pa se je trg v poletnem času znatno povečal, nastaja pri prodaji pridelkov zastoj. Gospodinje pa tudi prodajalke zapravljajo s tem po nepotrebnem dragoceni čas. Komunalna uprava bi vsekakor morala oskrbeti še nekaj tehtnic.

Glasilo SZDL na Senovem

Nedavno je izšla druga številka glasila krajevne organizacije SZDL na Senovem. Enajst strani glasila prinaša več zanimivih člankov o delu organizacije Socialistične zveze in krajevni problematiki. Uvodna stran je posvečena dnevu rudarjev.

Nad 78 milijonov kmetijskih investicij

V prvem polletju letošnjega leta je bilo v kmetijstvo črnomaljske občine investiranih okrog 78,3 milijona dinarjev. V glavnem so sredstva porabili za dograditev kmetijskih objektov, nakup zemljišč in melioracije.

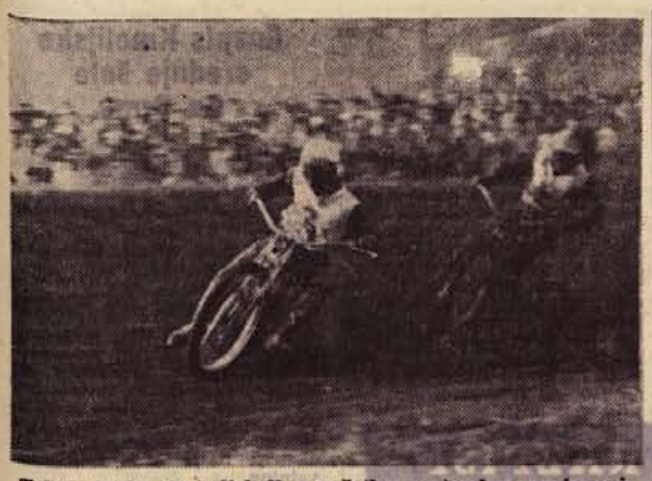

Takole bodo spet dirkali v začetku septembra na krasni dirkalni stezi v Vidmu-Krškem. Ne zamudite napetih in privlačnih dirk

Babič: pred najvišjim naslovom?

...Najboljši mož v jugoslovanski reprezentanci je bil tekmovalec AMD Videm-Krško FRANC BABIČ, ki je poleg izkušenosti starega vozača pokazal tudi izredn pogum in požrtvovalnost. Premagal je tudi dva najboljša češkoslovaška vozača: Karla Prušo in Luboša Tomička. Naš Babič zasluži vse priznanje, saj je odločilno pripomogel k rezultatu, ki ga je dosgela jugoslovanska reprezentanca...

(Iz zadnje številke časopisa AVTO-MOTO, glasila Avto-moto zveze Slovenije)

32-letni dirkač v speedwayu **FRANC BABIČ** ima vse možnosti, da osvoji letos naziv državnega prvaka. Pred štirimi leti, ko je Babič pričel tekmovati, ni nihče pomislil, da se bo kdaj povzpel na tak vrhunec. Trdna volja in izredna skromnost pa sta ga pripeljali na to pot.

Pred nekaj dnevi smo Franca Babiča obiskali v tovarni celuloze v Vidmu-Krškem, kjer je zaposlen. Mladi dirkač je bil kljub zaposlenosti takoj pripravljen na razgovor. Ljubezniivo nam je odgovoril na več vprašanj.

Kateri je vaš največji uspeh v dosedanjem tekmovanju?

– Lani julija sem v dvoboju Jugoslavija – Avstrija zasedel prvo mesto. To je bil zame velik uspeh.

Kako pa ste se uvrstili na ekipnem conskem prvenstvu v speedwayu, ki je bilo 15. julija letos v ČSSR?

– Na tem tekmovanju sta sodelovali dve najboljši ekipi iz Češke in ekipa iz Avstrije in Jugoslavije. Jugoslavijo smo zastopali Valentin Medved iz Varaždina, Drago Perko iz Maribroa, Drago Regvart iz Zagreba in jaz. V ostri konkurenci smo ekipno zasedli drugo mesto, to pa je že lep uspeh. Jaz sem osvojil 9 točk od 12 možnih, sledé Medved s 7 točkami, Perko s 5 točkami in Regvart s 4 točkami. Tekmoval sem na novem dirkalnem stroju ESO. Mimogrede naj omenim, da sem na tej dirki premagal znanega dirkača – češkega prvaka Tomička. Občinstvo me je nagradilo z burnim aplavzom. Menim, da bi bil ekipni uspeh naše reprezentance še boljši, če bi vsaj nekaj časa trenirali na čeških stezah. Tam imajo namreč pri startu cementno podlago, kar je bilo za vse nas nekaj novega.

Na dvoboju med Hrvatsko in Slovenijo 24. junija v Zagrebu ste doživeli nekakšno presenečenje?

– Doživel sem več prijetnih presenečenj. Bil sem kapetan slovenske reprezentance, ki je prvič premagala hrvatske dirkače s 24 točkami prednosti, in ker smo tekmovali za zlato čelado, sem to čelado tudi v imenu ekipe sprejel.

Kakšne so možnosti, da postanete državni prvak v speedwayu za leto 1962?

– Vsako državno prvenstvo ima 3 ali 4 tekmovanja. Na dirkah v Bjelovaru 10 junija sem zasedel prvo mesto s 15 točkami. V Crikvenici sem 1. julija osvojil prav tako prvo mesto in s tem tudi 15 dragocenih točk. Trenutno imam 30 točk, Perko jih ima 26, Regvart 25, Medved 19 itd. 2. septembra bo v Krškem zadnje tekmovanje za naziv državnega prvaka. – Zasedba tretjega mesta na teh dirkah mi omogoča postati državni prvak.

Torej ste optimist glede osvojitve najvišjega naslova?

– Se tolikšen optimizem ne pomeni nič, če ti stroj v odločilnem trenutku odpove. Imam nov stroj, pazim nanj in bom storil vse, da bo stroj v redu. Znano pa je, da imam na domači stezi v Krškem že vsa leta izredno smolo. Upam, da se me ta smola vsaj to not ne bo držala.

Kakšna je vaša največja želja?

– Vsekakor: zmagati v Krškem pred svojim občinstvom in postati državni prvak. Domače občinstvo me je stalno bodrilo in bi želel, da se mu s tem tudi oddolžim.

Kako se počutite med vožnjo na dirkah in kaj takrat doživljate?

– Ne vidim občinstva. Morda ni časa ta to. Vselej pa vozim hladnokrvno in me navdaja samo ena želja – zmagati. Nikoli ne pomislim na padec, ki je lahko usoden. Je pa res, da tudi v tem športu včasih opravi svoje sreča.

Ste poročeni? Koliko imate otrok?

– Sem poročen in imam 10-letnega sina.

Želite, da bi tudi vaš sin postal dirkač?

– Dirkač v speedwayu ve, kaj je fizični napor, zato ne želim, da bi moj sin postal dirkač. Če bo pa imel veselje za ta šport, mu pa tega seveda ne bom branil.

Ali so vam ruski vozači, ki so bili letos maja v Krškem, zares veliko pomagali s strokovnimi nasveti?

– Res je, da so me ruski vozači o marsičem poučili. To mi je brez dvoma zelo koristilo. Ventar sem dosegel uspehe predvsem zaradi novega stroja. Letos sem tudi dobil od društva večjo moralno podporo, kot sem je bil deležen prejšnja leta. Društvo mi je kupilo nov stroj in vse rezervne dele. – Hvaležen sem za pomoč in razumevanje. Čutim se dolžnega, da se javno zahvalim zlasti predsedniku društva Cvetu Bevku in tehničnemu vodji Ivanu Zupančiču.

Kaj menite o vašem društvenem sovozaču Salmiču?

– Gotovo bi dosegel večje uspehe, če bi imel nov stroj.

Katera je po vašem mnenju najboljša dirkalna steza v naši državi?

– Dirkalna steza v Vidmu-Krškem.

Bi želeli kaj sporočiti bralcem našega lista?

– Uredništvu Dolenjskega lista se v imenu vseh dirkačev zahvaljujem za pozornost za redno objavo v speedway dirkah. Vaš list je pokazal za naš šport vedno veliko razumevanje in nas s tem podpri. **Bralce vašega lista pa vabim na odločilne speedway dirke, ki bodo 2. septembra v Krškem.** – Pozdravljam tudi vse moje navijače in ostale gledalce na dirkah.

Drago Kastelic

Dopisujte v vaše komunsko glasilo!

OBISK PRI BRIGADIRJIH MDB »BELOKRANJSKI HEROJI« V METLIKI:

MLADE ROKE, CESTA IN PESEM...

V Metliki spet odmeva brigadirska pesem. V mesto je za mesec dni prinesla novo razpoloženje, razpoloženje mladih graditeljev. Mlade, dela nevajene roke so se spoprijele z lopato, s krampom, iz mladih grl vre delovna pesem, jim zdravi žulje prejšnjega dne in jim krepi srce za jutrišnji podvig. Res, večina jih je še zelo mladih, vendar ne tako, da bi se ustrašili težkega kamiona. Ne tako mladih, da bi ne zmogli tega, kar hočejo.

Vseh brigadirjev je 74: 26 deklet in 48 fantov. 38 odstotkov brigadirjev še nima petnajst let. So skoraj iz vsega novomeškega okraja in med njimi je največ srednješolcev, nekaj jih je pravkar končalo osemletko, nekaj je še ostalih.

Upravnik brigade, po starem komandant, **Rudi Dim**, je brigadirje lahko samo pohvalil.

– Nisem pa zadovoljen z občinskimi komiteji LMS, ker sem pričakoval fizično močnejše brigadirje, je še dodal.

Predsednik brigadnega sveta Ivan Petelinc mora orati ledino:

– Težko uveljavljamo načela samoupravljanja v brigadi, ker zavest teh mladih ljudi še ni dorasla. Izoblikovali smo že dober kolektiv, nadaljnji uspehi bodo izvirali iz tega.

Delovišče brigade je raztegnjeno, kot je raztegnjena cesta iz Metlike proti Gorjancem. – Brigadirji se vozijo na delo s kamionom. Ena skupina dela tu, ena tam, kakor pač zahtevajo zaključna dela. Predsednik komisije za delovišče Jože Jeke je bil ravno pri skupini, ki je delala pri vasi Trnovec, ko sem prišel do njega.

– Kako kaj potekajo dela?

– Dela so za tako neizkušeno mladino neprimerna, zato smo imeli v začetku samo 92 odstotkov norme. Več pa tudi nismo mogli pričakovati. Zadnje čase se stanje izboljšuje. Vsak dan normo presegamo...

Ravno konec prve dekade je bil, napeli so vse sile, da bi dosegli čim boljši odstotek. Boriti se je bilo treba tudi z vročino.

In še izjave. Delovodja Jože Grdun: – Žuljev ni več. Dela so se že navadili in zelo smo z njimi zadovoljni.

Šofer tovornjaka: – Norme za te delavce so prevelike. 6 kubikov za 8 ur je preveč.

Dosegajo pa jih kljub temu.

Brigadirji poleg nas niso prenehali z delom. Normo je treba doseči in preseči. Vsi se tega zavedajo. Sonja Mihelič, ki je končala drugi letnik učiteljišča, brigadirsko življenje že pozna, kljub temu da je zdaj prvič v brigadi. Pomaga tudi pri idejno vzgojnem delu. – Sandi Cvitanovič, ki je komaj končal osemletko:

– Nikoli še nisem bil v brigadi, pa sva se s sošolcem dogovorila in šla. Zdaj nama ni žal.

Prav gotovo ni žal tudi zgovornemu Branetu Štrumbilju iz Bršlina, pa tudi Slavki Špec ne.

– Imaš kaj žuljev?

– Nič. Sem se že navadila.

Ko sem Draga Rešenška vprašal, če je zadovoljen, mi je skoraj užaljen odvrnil:

– Zakaj pa ne bi bil!

Sami Belokranjci – Vinko Kobe, Tatjana Kajn, Avgustin Jevševek in Anton Slanc, ki so se potili ob nametavanju traktorjeve prikolice, so me prepričevali, da jim po malici ne gre preveč dobro. Takoj zjutraj je že v redu, potem pa preveč greje...

Res je preveč grelo. Znak za odhod z delovišča je bil že težko pričakovan. Po kosilu so se najbolj razveselili novice, da so ta dan dosegli največji uspeh – 130 odstotkov. Potem pa hitro v Kolpo. Zvečer jih čaka še drug program. Pesnica Anica Ivičič iz Metlike, drugače najmanjša brigadirka, bo morda ravno ta dan napisala prvo brigadirsko pesem.

J. Prešeren

Takole se trudimo vsak dan

Šah v MDB »Belokranjski heroji«

29. julija so imeli v MDB »Belokranjski heroji« I. šahovski turnir. Najhujše borbe so bile za drugo mesto, ki ga je v končni razvrstitvi zasedel Zdravko Kobe. Prvo mesto je z lahkoto osvojih Vinko Kobe. Rezultati: 1. Vinko Kobe 7,5 točke, 2. Zdravko Kobe 6,5, 3. do 4. Ivan Kostrevc in Jurij Vraničar 6, 5.–6. Jože Grzetič in Jože Cvar 3,5, 7. Niko Tkalčič 3 itd. **–ob–**

Nogomet v Šentrupertu

Nogometaši sevniškega Partizana so v nedeljo, 15. julija, gostovali v Šentrupertu in z domačini odigrali svojo drugo prijateljsko tekmo. Šentrupertski nogometaši kljub lepi igri in močnemu napadu niso mogli prodreti učinkovite obrambe gostov. Zmagali so Sevničani z rezultatom 7:1 (2:0). **Z. B.**

Že imate DOLENJSKI ZBORNIK, najnovejšo izdajo Dolenjske založbe? Cena 1500 din. Dobite ga v vseh knjigarnah.

SGP Pionir pripravlja ŠIG

Morda bo kdo začudeno gledal, kaj pomeni ŠIG? Verjetno bi znali na to vprašanje odgovoriti le člani delovnega kolektiva SGP Pionir, pa še ti verjetno ne vsi. Ta kratica pomeni – ŠPORTNE IGRE GRADBINCEV. To tekmovanje je že tradicionalno in ga že dalj časa izvajajo – vsako leto v drugem kraju Slovenije. Podobno je tekmovanju ELEKTRE, ki je bilo lani v Novem mestu – tekmovanju podjetij Elektrogospodarske skupnosti Slovenije. – Lani so bile igre gradbincev v Piranu, **letos pa bodo (v povečanem obsegu, ker bodo prvič sodelovala tudi podjetja – proizvajavci gradbenega materiala) v Novem mestu, in sicer v soboto in nedeljo, 1. in 2. septembra.**

Več o tej prireditvi, ki jo pripravlja organizacijski komite ŠIG pri SGP Pionir, smo zvedeli pri podpredsedniku organizacijskega komiteja tov. Janezu Hambrožu in članu Bogdanu Hrenu. Povedala sta, da organizacijski komite, ki ga vodi tov. Marijan Filipčič, že dalj časa skrbno nadzoruje priprave za to prireditev, ki bo velikega obsega, saj pričakujejo, da bo prve dni septembra v Novem mestu okoli 600 do 700 gradbincev iz vse Slovenije. Imeli so že več sestankov, določili so predsednike različnih komisij (tehnične, stanovanjske, prehrambene itd.), napravili so kalkulacijo izdatkov in jo predložili predstavnikom vseh sodelujočih podjetij na posebnem sestanku v Ljubljani.

Na rednem programu ŠIG je sedem panog: nogomet, odbojka (moški in ženske), šah, kegljanje (moški in ženske), balinanje, streljanje (moški in ženske) ter namizni tenis (moški in ženske). Letos bo konkurenca še močnejša kot lani, saj so svoje ekipe prijavile tudi nekatere tovarne gradbenega materiala, kot Cementarna v Trbovljah itd. V nogometu bo nastopilo deset enajstoric, v odbojki 9 moških in 4 ženske ekipe, v šahu 15 ekip, v kegljanju 15 moških in 5 ženskih, v balinanju 12, v streljanju 21 in v namiznem tenisu 11 ekip. Doslej je sodelovalo le 14 do 15 podjetij, letos pa jih bo kar 24! Predtekmovanja v skupinah bodo v soboto dopoldne in popoldne, finalna tekmovanja pa v nedeljo, 1. septembra, dopoldne.

Na vprašanje, kako se pripravljajo Pionirjeve ekipe, je tov. Hambrož dejal, da so s treningi začeli že v vseh panogah in pričakujejo, da se bodo v skupni oceni uvrstili na najvišje mesto. Tovariš Hren je dodal, da ni tak optimist, vendar je upanje, da bi bil Pionir najboljši, saj mu je že lani le za las ušlo prvo mesto – zaradi spodrsljaja šahovske ekipe. Domača igrišča in športne naprave so včasih odločilnega pomena, vendar se Pionirjevo vodstvo na to ne zanaša. Trudijo se, da bi svoje ekipe čim bolje sestavili in pripravili. Zato imajo v načrtu različna tekmovanja med ekipami gradbišč v Ljubljani, Krškem in drugih krajih, kjer Pionir gradi. Tako bodo lahko izbrali najboljše, ki bodo zastopali podjetje.

Nato smo zvedeli še nekaj podrobnosti o letošnjih ŠIG. **Pokrovitelj letošnjih iger bo direktor Pionirja tov. Ivan HOČEVAR,** organizator pa je centralni sindikalni odbor Pionirja, ki je imenoval organizacijski komite. Prireditelj ima precej skrbi z organizacijo prenočišč in prehrane, vendar upajo, da bodo vsi problemi ob razumevanju ostalih podjetij, ustanov in ObLO v mestu uspešno rešeni. Na igre bodo vabljeni tudi predstavniki sindikatov gradbenih delavcev iz drugih republik. **Ob tej priložnosti bodo odprli nov Pionirjev samski dom v Bršlinu, kjer bo v 70 sobah okoli 200 ležišč, v njem pa bosta tudi splošna in zobna ambulanta. – Na večer pred igrami bo tudi razvitje prapora sindikalnega odbora SGP Pionir, v soboto, 1. septembra, pa bo celoten Pionirjev del Bršlina (predvsem pa dvorišče pri upravni stavbi in mehanična delavnica) preurejen v zabavišče. Pripravili bodo družabni večer z zabavnim programom, tako da bo celotno srečanje gradbincev Slovenije še bolj prijetno.**

Vse kaže, da bo jesenski del športne sezone v Novem mestu zelo pester in bogat. Že 22. avgusta bo v Novem mestu večje atletsko tekmovanje (prvenstvo zagrebške vojne oblasti), 1. in 2. septembra bodo ŠIG in nato delavske športne igre, konec septembra pa bo tu še »Ekonomiada« – športno srečanje ekonomskih srednjih šol Slovenije, ki je junija zaradi epidemije očesne bolezni moralo odpasti. Ljubitelji športa bodo gotovo prišli na svoj račun. **fm**

Mestna reprezentanca Novega mesta v balinanju

Z DRŽAVNEGA PRVENSTVA V BALINANJU

Uspeh novomeških balinarjev

V soboto in nedeljo je bilo v Zagrebu državno prvenstvo v balinanju. Sodelovalo je devet ekip iz Slovenije in sedem iz Hrvatske. Žreb je določil Novomeščane v najtežjo skupino, in to med same slovenske ekipe.

Prvo igro sta igrali ekipi Novega mesta in Polje. Igrali so na zelo gladkih igriščih, kakršna so v Ljubljani. Vendar so se Novomeščani hitro privadili in povedli s 4:0. Polju je po zaslugi odličnega tolkača Požrla, ki je tudi član reprezentance, uspelo izenačiti. Novomeščani pa so zopet povedli s 7:4. Po tem rezultatu je Mraz s prvo kroglo naredil zelo lep punt, ki ga nasprotniku ni uspelo niti zadeti niti vzeti. Nasprotnik je ostal brez krogel. Tedaj pa je Hren s prvo kroglo zbil nasprotnikovo kroglo in balinčka z igrišča ter dosegel šest točk in zmago proti renomiranemu nasprotniku, ki je že večkrat osvojil državno in republiško prvenstvo. Rezultat je bil 13:4.

V drugi igri je Rožna dolina z veliko težavo premagala Trnovo z rezultaom 13:12. V naslednji tekmi je Polje izgubilo igro s Trnovim z rezultatom 13:6. Za zmagovalca v skupini je bila važna tekma med ekipo Rožne doline in Novim mestom. Tudi v tej igri je bil rezultat večkrat izenačen, kajti Rožna dolina je imela v svoji sredi tolkača Lobodo, ki je bil šesti na evropskem prvenstvu posameznikov. Vendar je Novomeščanom z dobrim bližanjem uspelo osvojiti najprej dve točki, nato pa še štiri in zmagati z rezultatom 13:7.

Tako so Novomeščani v svoji skupini osvojili prvo mesto ter se plasiral v nadaljnje tekmovanje.

Nato je žreb preostalih osem ekip razdelil v dve skupini. Ponovno so se v eni skupini našle same najmočnejše ekipe: Lokomotiva iz Ljubljane, Trnovo, najboljša hrvatska ekipa Benčić z Reke in Novo mesto.

Prva igra je bila med Benčićem in Novim mestom. Srečanje je bilo zelo zanimivo. Za Novo mesto so igrali: Legiša, Bratož, Mraz in Hren. Z uvrstitvijo med osem ekip v državi so dosegli velik uspeh.

Končni rezultat državnega prvenstva: 1. Benčić z Reke, 2. Trnovo. Novo mesto pa je bilo sedmo do osmo. **(en)**

Tule pa za spremembo enkrat pozdrav nogometašev sevniškega Partizana. Na sliki (od leve proti desni): Kmetič, Čot, Grubešič, Žanič, Koncilja, Vovk, Župevc in Požun, spredaj pa čepe: Resnik, Mlakar in Prosenik Foto: Senica

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

Tedenski koledar

Četrtek, 9. VIII. – **Janez**
Petek, 10. VIII. – **Lovrenc**
Sobota, 11. VIII. – **Veseljko**
Nedelja, 12. VIII. – **Klara**
Ponedeljek, 13. VIII. – **Lijana**
Torek, 14. VIII. – **Demetrij**
Sreda, 15. VIII. – **Marija**

ZAHVALE

Dr. Juliju Sajetu, ginekologu iz Novega mesta, se zahvaljujem za vso pozornost pri zdravljenju. – **Ika Kos.**

Ob izgubi naše mame
MILKE PRIJATELJ
iz Ravnika pri Šentrupertu

se zahvaljujemo zdravstvenemu osebju pljučnega oddelka novomeške bolnišnice, ki ji je lajšalo trpljenje, ter vsem, ki so nam ob težki izgubi stali ob strani in jo v tako lepem številu spremili na zadnji poti, zlasti pa vsem družbenim organizacijam in organizatorjem pogreba.

Darko Prijatelj in ostalo sorodstvo

PREKLICI

Tovarišu **Antonu Žnideršiču** se opravičujem za žaljivke, izrečene 22. julija v Črnomlju. – **Stane Voglar, Črnomelj.**

Ivan Strojin iz Malega Lipovca 7, p. Dvor, preklicujem neresnične govorice o **Jožetu Strumblju iz Malega Lipovca 5,** p. Dvor, in se zahvaljujem, da je odstopil od tožbe.

Preklicujem izgubljeno zdravstveno izkaznico štev. 487112 na ime **Jože Može,** Dol. Lakovnice 11, Novo mesto.

KINO

Črnomelj: 10. in 12. VIII. jugoslov. barvni film »Kapetan Leši«. 14. in 15. VIII. italijanski barvni film »Črni Orfej«.

Brestanica: 11. in 12. VIII. angleški film »Ključ«. 15. in 16. VIII. nemški film »Zvezda Ria«.

Brežice: 11. VIII. nemški film »Nürnberški proces«. 12. in 13. VIII. franc. film »Afera Nine B«. 15. VIII. mehiški film »Nazarin«.

Dol. Toplice: 11. in 12. VIII. amer. film »Kavboj«.

Kostanjevica: 12. VIII. franc. barvni film »Igralec«. 15. VIII. franc.-španski barv. film »Portugalske perice«.

Metlika: 11. in 12. VIII. ital. film »Ne pozabi me!« 15. VIII. angleški film »Podaj roko hudiču!«

Mokronog: 11. in 12. VIII. amer. film »Obračun v Table Rocku«. 15. VIII. angleški film »Ključ«.

»Kopitarna« Sevnica

razpisuje

prosto delovno mesto visokokvalificiranega delavca

ORODJARJA in kvalificiranega STRUGARJA

za kopirno stružnico.

Pismene ponudbe pošljite upravi »Kopitarne«, Sevnica.

Novo mesto – Dom JLA: 10. do 12. VIII. ameriški film »Prišli so v »Kordjuro««. 14. do 16. VIII. ital. film »Roko in njegovi bratje«.

Novo mesto – »Krka«: od 10. do 13. VIII. špansko- argent. film »Žeja«. Od 13 do 16. VIII. ameriški film »Presenečenje preteklega leta«.

Semič: 12. VIII. ameriški film »Obračun na Atlantiku«.

Sevnica: 11. in 12. VIII. ameriški film »Zbogom, orožje«. 15. VIII. ameriški film »Kavboj«.

Trebnje: 11. in 12. VIII. japonski barvni film »Človek z rikšo«. 15. VIII. nemški barvni film »Povest iz mesta Karla«.

MALI OGLASI

STAVBNO PARCELO v Ločni prodam. Naslov v upravi lista (990-62).

TAPECIRAN otroški voziček sive barve, dobro ohranjen, prodam. Naslov v upravi lista (989-62).

TAKOJ VSELJIVO enostanovanjsko hišo prodam. Kastelic, Novo mesto, Kosova 7.

RABLJENO sobno in kuhinjsko pohištvo ter Singerjev šivalni stroj prodam. Naslov v upravi lista (986-62).

OSEBNI AVTOMOBIL BMW – Iseta 300 prodam. Naslov v upravi lista (985-62).

PEKARNO, na polovici glavne ceste Reka–Ljubljana, ob Kolpi, klimatsko mesto, dam v najem. Izredna priložnost. Naslov v upravi lista (996-62).

DEKLE, ki ima veselje do dela v bifeju, sprejme bife v Ljubljani. Hrana in stanovanje v hiši. Alojzij Gorenc, Ljubljana, Bernekerjeva 11.

HITRO IN POCENI kemično očisti oblačila, opere perilo PRALNICA – KEMIČNA ČISTILNICA, NOVO MESTO.

GIBANJE PREBIVALSTVA

MATIČNI URAD IZ DOBRNIČA SPOROČA

Julija sta bila rojena dva dečka in ena deklica.

Poročili so se: Ignac Kic, delavec z Dolenjega vrha, in Kristina Strniša, kmetovalka iz Vrbovca; Milan Zabkar, traktorist iz Zagorice, in Ana Šuštaršič, kmetovalka iz Artmanje vasi.

Umrli so: Franc Skube, kmetovalec iz Železnega, 75 let; Ludvik Frfole, kmetovalec iz Rožempolja, 28 let; Jože Petek, mizar iz Dobrniča, 51 let.

MATIČNI URAD IZ VINICE SPOROČA

Julija sta bila rojena 1 deček in 1 deklica.

Poročili so se: Jožef Glač, kmetovalec, in Marija Špehar, kmetovalka, oba iz Hrasta pri Vinici; Ludvik Žalec, železokrivec, in Kristina Skof, tkalka, oba iz Tržiča.

Umrla sta: Nikolaj Rozman, kmetovalec iz Gor. Suhorja, 71 let, in Majda Starešinič, otrok iz Preloke.

MATIČNI URAD IZ VEL. GABRA SPOROČA

Julija je bila rojena ena deklica.

Poročili so se: Mihael Ozimek, kmetovalec iz Sel-Šumberka, in Ana Koželj, kmetovalka iz Orlake; Ignac Pevec, delavec iz Škovca, in Marija Gliha, delavka iz Vel. Gabra.

MATIČNI URAD IZ ŽUŽEMBERKA SPOROČA

Julija ni bilo rojstev izven bolnišnice.

Porok ni bilo.

Umrli so: Marija Rugelj, kmetovalka iz Dešeče vasi, 62 let; Franc Vidmar, kmetovalec iz Dešeče vasi, 88 let; Ana Kocjančič, kmetovalka iz Trebče vasi, 67 let; Amalija Sadar, socialna podpiranka iz Žužemberka, 80 let; Friderik Tušek, delavec iz Lašč pri Dvoru, 54 let.

MATIČNI URAD IZ BOŠTANJA SPOROČA

V preteklih dveh mesecih sta bila rojena en deček in ena deklica.

Poročili so se: Karel Mrvič, mesarski pomočnik iz Dol. Boštanja, in Katarina Tarade, delavka z Laz. Peter Pešec, delavec iz Aprenika, in Ana Lakner, delavka iz Dol. Boštanja.

NOMOVEŠKI MATIČNI URAD SPOROČA

V času od 30. julija do 6. avgusta je bilo rojenih 9 dečkov in 7 deklic.

Poročili so se: Filip Avbar, sodar iz Dol. Straže, in Ana Bobnar, delavka iz Podgore; Marjan Stangelj, tehnik iz Gotne vasi, in Albina Barborič učiteljica iz Klenovika.

Umrla sta: Marija Zugelj, kmetovalka iz Dobravic, 40 let, in Marija Knez, gospodinja z Laz, 74 let.

Iz novomeške porodnišnice

Pretekli teden so v novomeški bolnišnici rodile: Francka Berus iz Sred. Globodola – dečka, Terezija Cesar iz Štefana – dečka, Ivarka Željko iz Plešivice – deklico, Rezka Kocjan iz Primostka – dečka, Anica Rauh iz Rožnega dola – deklico, Marija Bregar s Čateža – dečka, Milenka Planinšek iz Vrhtrebnjega – deklico, Ana Klajič iz Črnomlja – dečka, Marija Žagar z Laz – dečka, Terezija Gunde iz Malih Vodenic – dečka, Rozi Planinšek iz Klevevža – dečka, Ani Mirtek iz Mačkovca – dečka, Marija Vidmar iz Kočevja – deklico, Ana Brulc iz Žužemberka – deklico, Barica Bučar iz Metlike – dečka, Milka Jerlah iz Martinje vasi – dečka, Pavla Bolte iz Vel. Vidma – dečka, Irena Uhan iz Vel. Cirnika – dečka, Marija Hren iz Smolenje vasi – deklico, Jožefa Bevc iz Smačje vasi – dečka, Marija Šandor iz Metlike – deklico, Marija Domukoš iz Starega Loga – dečka, Jerica Kos iz Črmošnjic – deklico, Milena Zlatkovič iz Črnomlja – deklico, Nada Spahija iz Crvenega otoka – dečka, Ljudmila Žvab iz Dolenje vasi – dečka, Jožica Semec iz Kočevja – deklico, Alojzija Žagar iz Jelš – deklico.

Iz brežiške porodnišnice

Pretekli teden so v brežiški porodnišnici rodile: Zorica Pavliša iz Zabolka – dečka, Olga Baškovič iz Šentlenarta – dečka, Zdenka Pušič iz Marije Gorice – deklico, Ankica Zaič iz Vilancev – dečka, Karlina Pavlovič iz Bušeče vasi – deklico, Antonija Sirotka iz Leskovca – dečka, Rozalija Žibert iz Brezja – dečka, Ivanka Lokar iz Šentlenarta – deklico, Ema Račič iz Bregov – deklico.

KRONIKA NESREČ

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoči v novomeški bolnišnici: Dušan Sučevič, delavec iz Prijedora, je padel z motorja in si poškodoval levo nogo. **Martinu Plutu,** sinu posestnika z Grma, je šlo kolo mlatilnice preko desne goleni. **Franca Mavserja,** kmeta z Laz, je hlod pritisnil in mu poškodoval noge. **Milan Kunšek,** sin delavca iz Orešja, si je trsko zadrl v desno nogo. **Janez Kure,** sin mizarja iz Svibnika, se je usekal v levo koleno. **Jožefa Hudorovac,** delavka z Luže, je padla z voza in se poškodovala; nekaj dni kasneje je padla tudi na nož in si poškodovala prsni koš. **Janez Gerdešič,** posestnik iz Doblič, je vinjen padel s kolesa in se poškodoval po glavi.

BREŽIŠKA KRONIKA NESREČ

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoči v brežiški bolnišnici: **Martin Cizl,** rudar iz Piršenbrega, je padel s strehe in dobil poškodbe po vratu in glavi. **Ivana Skoberneta,** rudarja iz Reštanja, je nekdo napadel ter mu prizadejal poškodbe po levi roki in nogi. **Rudolf Vunetič,** upokojenec iz Drenja, se je prevrnil z vozom ter se poškodoval po glavi. **Aleksij Perger,** artist iz Zlatarja, je padel s trapeza ter si poškodoval hrbtenico.

NESREČE

Iz bolnišnice v bolnišnico

V ponedeljek, 6. avgusta, se je na Glavnem trgu v Novem mestu pripetila težja prometna nesreča. Okrog 13. ure se je iz Žabje vasi pripeljal avtomobilist Marijan Vivod iz Maribora. Ko je privozil preko mostu v Novo mesto, je podrl pešca Franca Koreniča iz Žabje vasi, ki je stopil s pločnika tam, kjer ni označen prehod za pešce. Koreniča, ki se je vračal iz bolnišnice, je vozilo najprej močno udarilo, potem pa ga je sunek vrgel na pločnik, kjer je obležal v mlaki krvi. Ponesrečenca so prepeljali v novomeško bolnišnico, vendar je izven nevarnosti. Popravilo avtomobila bo veljalo okrog 40.000 dinarjev.

OBJAVE — RAZPISI —

Razpis Kmetijsko-živinorejske šole v Poljčah pri Begunjah

Kmetijsko-živinorejska šola v Poljčah, p. Begunje na Gorenjskem, razpisuje vpis za šolsko leto 1962-63, in sicer:

a) za živinorejce v živinorejski oddelek,

b) za poljedelce – traktoriste v poljedelski oddelek.

Šola traja dve leti. Po uspešno dokončani šoli dobijo absolventi zaključno izobrazbo z nazivom kvalificirani živinorejec ali kvalificirani poljedelec - traktorist. Po dokončani šoli imajo absolventi možnost nadaljnjega študija v tretjem letniku kmetijske srednje šole.

Lastnoročno spisani prošnji, kolkovani s 50 din, priložite:

1. spričevalo o dokončani osemletni šoli, 2. izpisek iz matične knjige, 3. zdravniško spričevalo, 4. potrdilo o plačevanju vzdrževalnine, 5. kratek življenjepis.

Vzdrževalnina v internatu znaša 11.000 din. Pouk je teoretičen in praktičen.

Za časa šolanja učenec lahko zasluži tudi do 6000 din na mesec.

V času šolanja imajo upravičenci pravico do otroškega dodatka.

Rok za prijavo in vlaganje prošenj je do 31. avgusta 1962.

Kmetijsko-živinorejska šola Poljče

Obvestilo Litostrojevega izobraževalnega centra

IZOBRAŽEVALNI CENTER LITOSTROJ – industrijska šola v Ljubljani objavlja naknadni vpis za poklic LIVAR in MODELNI MIZAR.

Pogoji za sprejem so:

1. uspešno dovršeni osmi razred osnovne šole, 2. starost 14 do 16 let, 3. duševno in telesno zdravje, 4. uspešno opravljen psihotehnični izpit, 5. obveza o zaposlitvi v Litostroju.

Ob vpisu mora vsak učenec predložiti naslednje dokumente:

1. lastnoročno pisano prošnjo (kolkovano s 50 din državne takse), v kateri mora vsak obvezno navesti svoje rojstne podatke, podatke o starših (njihov poklic, če so umrli, tudi vzrok smrti), poklic, za katerega se je odločil, kako bo imel urejeno stanovanjsko vprašanje (ali bo stanoval v internatu, pri starših, znancih, sorodnikih in podobno) in točen dosedanji naslov;
2. zadnje šolsko spričevalo;
3. rojstni list;
4. zdravniško spričevalo;
5. izjavo o zaposlitvi v Litostroju; potrditi jo mora pristojna občina;
6. prijavo za sprejem v internat – samo za tiste, ki bodo želeli stanovati v internatu.

Učenci livarskega poklica imajo poleg drugih še posebne ugodnosti.

Vse informacije dobite na upravi šole v Ljubljani, Djakovičeva 63, tel. 33-511, interno 417.

ROK VPISA je do 25. avgusta 1962.

Uprava izobraževalnega centra

Razpis vajenskih mest

Splošno mizarstvo Dvor pri Žužemberku sprejme v uk tri vajence.

NABIRAJTE ZDRAVILNA ZELIŠČA!

Cvet: rdeče deteljice (125 din), bele deteljice (120), rmana s pecljem do 1 cm (45).

List: volčje češnje – beladone (200), pravega kostanja (50), šmarnice (200), gloga (60), lapuha (60), gozdne jagode (100), jetrnika (200), slezenovca (160), melise (180), borovnic (105), robide – samo gozdne (65), maline (60).

Rastlino: pelina (40), gladišnika (80), hribske rese (220), tavžentrože (62), krvavega mlečka (110), njivske mačehe (110), melise (70), vodne kreše (150), ptičjega dresna–moravke (40), ženiklja (130), črnobine (80), ptičje kašo (200), zdravilnega jetičnika (100), materine dušice (45), zlate rozge (65).

Korenine: gozdnega korena (150), arnike (500), volčje češnje-beladone (160), kompave-bodeče neže (250), medvedovih tac (150), velikega divjega janeža (300), malega divjega janeža (600), male norice-male beladone (80), regrata (160), srčne moči (300), pekoče koprive (50), šmarnice (250 din).

Razno: rženi rožički (1000), prah lisičjakovega repa (1200).

Navedene cene veljajo za zelišča brez tujih primesi in pravilno sušena. Nekvalitetnih zelišč ne odkupujemo. Vsa pojasnila in navodila dobite v vaši zadrugi ali v skladišču GOSAD, Novo mesto, Slakova 8.

Razpis Kmetijske srednje šole na Grmu

Kmetijska srednja šola Grm, Novo mesto, razpisuje za šolsko leto 1962-63 vpis

1. v prvi letnik živinorejsko-poljedelske smeri na Grmu;

2. v prvi letnik sadjarske smeri v Sevnici.

Pogoji za vpis so: končana osemletka. Prijave za sprejem, kolkovane s 50 din, sprejema uprava šole. Prijavi priložite: zadnje šolsko spričevalo in zdravniško potrdilo. Interesenti za bivanje v internatu morajo ob vpisu predložiti obvezo staršev oziroma gospodarske organizacije o plačevanju vzdrževalnine.

Nov spomenik v Vavti vasi

Krajevna organizacija ZB v Straži pripravlja za 19. avgust večjo spominsko svečanost na pokopališču v Vavti vasi, kjer bo ta dan odkrit spomenik 48 padlim borcem, 27 talcem in 8 žrtvam fašističnega nasilja od 1942 do 1945. Na spomeniku, ki bo okrog tri metre visok in bo eden najlepših, kar so jih postavili v novomeški občini v zadnjem času, bodo vklesana imena vseh žrtev in padlih. Spomenik bodo pomagale postaviti gospodarske organizacije in krajevna organizacija ZB v Straži, ki so v ta namen zbrale okrog 350.000 dinarjev, 200.000 dinarjev pa je dodelil občinski odbor ZB v Novem mestu. Proslave, ki bo zadnja letošnja večja spominska prireditev v novomeški občini, se bodo udeležili svojci padlih in žrtev, preživeli borci, aktivisti in ostalo prebivalstvo.

Razveselite znance in svojce v tujini z DOLENJSKIM LISTOM!

Obiralcem hmelja!

ZAČETEK OBIRANJA HMELJA V SREBRNIČAH BO 15. AVGUSTA 1962!

KMETIJSKA ŠOLA GRM

PRODAMO

iz osnovnih sredstev:

betonski mešalec 150 litrov

krožno žago z lesenim ogrodjem

3 mopede

Licitacijska prodaja bo v četrtek, 16. avgusta, ob 15. uri pri centralnem skladišču v Žadovinku 4.

GRADBENO PODJETJE **»SAVA« VIDEM-KRŠKO**

SPORED RADIO LJUBLJANA

VSAK DAN: poročila ob 5.05, 6.00, 7.00, 8.00, 12.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.30, 22.00. Pisan glasbeni spored od 5.00 do 8.00.

PETEK, 10. AVGUSTA: 8.05 Joan Hammond poje arije iz slovanskih oper – 8.30 Zabavni kalejdoskop – 8.55 Pionirski tednik – 11.00 Dopoldne pri Wolfgangu Amadeju Mozartu – 12.15 Kmetijski nasveti – inž. Lojze Hrček: Proizvodnja namiznega grozdja – 14.00 Glasbeni omnibus – 15.20 Napotki za turiste – 17.05 Solist tega tedna – 18.45 Iz naših kolektivov – 20.00 Antonio Vivaldi – 21.00 Koncert v ritmu – 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih.

SOBOTA, 11. AVGUSTA: 8.35 Med pesmimi Antona Lajovca – 9.10 Zabavna kalejdoskop – 11.00 Arije iz »Keza Igorja« – 12.15 Kmetijski nasveti – inž. Tone Zorc: Problematika pitanja govedi v organiziranih pitališčih –»13.30 Nekaj popularnih melodij z orkestrom »Philharmonia« – 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo – 17.05 Gremo v kino – 18.10 Pesmi raznih narodov poje komorni zbor univerze iz Valparaisa – 19.05 Glasbene razglednice – 20.00 Za prijeten konec tedna – 22.15 Oddaja za naše izseljence.

NEDELJA, 12. AVGUSTA: 8.00 Mladinska radijska igra »Erazem in potepuh« – 10.00 Se pomnite tovariši . . . Stane Stražar: Jurič od Trojice do Škocjana – 10.30 Operna matineja – 11.30 Filmski festival v Puli – 12.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo – 13.30 Za našo vas – 14.15 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo – 15.30 Popoldne pri Chopinu – 17.05 Sportna nedelja – 19.05 Glasbene razglednice – 20.00 Vaša pesem – vaša melodija – 21.00 Trije skladatelji – tri obletnice.

PONEDELJEK, 13. AVGUSTA: 8.55 Za mlade radovedneže – 9.25 Melodije raznih dežel – 11.30 Zabavni kalejdoskop – 12.15 Kmetijski nasveti – inž. Jože Bevec: Umetno sušenje mlade živalske krme za potrebe našega Agrokombinata – 14.05 Glasbeni omnibus – 15.20 Pojo vokalni ansambli – 17.05 Arija skozi stoletja – 18.45 Novo v znanosti – 20.00 Z letošnjega dubrovniškega festivala – 21.00 Kulturni globus – 22.15 »Sence« pod reflektorjem.

TOREK, 14. AVGUSTA: 8.25 Zabavni kalejdoskop – 9.10 Z Madžarskega na Balkan – 11.00 Košček Švedske – 12.15 Kmetijski nasveti – inž. Erik Eiselt – inž. Jože Verbič: O silaži in siliranju – 13.30 Iz vlog Marije Callas – 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo – 15.20 Od kola do kola – 18.10 Dvajset minut ob glasbenem avtomatu – 20.00 Jugoslovanski pevci zabavne glasbe – 22.50 Majhni zabavni ansambli.

SREDA, 15. AVGUSTA: 8.55 Pisan svet pravljic in zgodb – 9.45 Melodije Bruna Bjelinskega – 11.00 Igrajo »Štirje fantje« – 12.15 Kmetijski nasveti – inž. Jože Korošec: Trave in detelje lahko sejemo tudi v avgustu – 14.05 Glasbeni omnibus – 15.20 Poje komorni zbor RTV Ljubljana – 17.05 Šoferjem na pot – 18.45 Ljudski parlament – 20.00 Večer ob zabavni glasbi.

ČETRTEK, 16. AVGUSTA: 9.25 Znameniti operni zbori – 10.38 Zabavni potpuri – 12.15 Kmetijski nasveti – Andrej Lasič: Oblike kooperacije v čebelarstvu – 13.30 Zvoki iz nekdanjih časov – 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo – 15.25 Trije prizori iz slovenskih oper – 17.05 Koncert po željah poslušalcev – 19.05 Glasbene razglednice – 20.00 Četrtkov večer domačih pesmi in napevov – 21.00 Večer umetniške besede – 23.05 Romantičnim plesalcem.

DOLENJSKI LIST

LASTNIKI IN IZDAJATELJI: občinski odbori SZDL Brežice, Črnomelj, Metlika, Novo mesto, Sevnica, Trebnje in Videm-Krško ter Okrajni odbor SZDL v Novem mestu – IZDAJATELJSKI SVET: Milan Baškovič, Tone Gošnik, inž. Davorin Gros, inž. Jože Legan, Franc Molan, prof. Ema Muser, Maks Pogačar, Miran Simič, prof. Tone Trdan, Janez Vitkovič in Viktor Zupančič.

UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR: Tone Gošnik (glavni in odgovorni urednik), Miloš Jakopec, Drago Kastelic in Ivan Zoran.

IZHAJA vsak četrtek – Posamezna številka 20 dinarjev – Letna naročnina 900 dinarjev, polletna 450 dinarjev; plačljiva je vnaprej. Za inozemstvo 1800 dinarjev – Tekoči račun pri podružnici NB v Novem mestu 606-11-3-24 – NASLOV UREDNIŠTVA IN UPRAVE: Novo mesto, Glavni trg 3 (vhod iz Dlančeve ulice) – Poštni predal 33 – TELEFON štev. 127 – Rokopisov in fotografij ne vračamo – TISKA: Časopisno podjetje »DELO« v Ljubljani.